

Lusto - Sarka -työryhmä

Suomen metsämuseo Luston ja Suomen Maatalousmuseo Saran siirto maa- ja metsätalousministeriöltä opetusministeriölle

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:53

Lusto - Sarka -työryhmä

**Suomen Metsämuseo Luston ja Suomen Maatalousmuseo Saran
siirto maa- ja metsätalousministeriöltä opetusministeriölle**

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:53

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet

Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto /Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen

PL / PB 29

00023 Valtioneuvosto / Statsrådet

<http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut>

ISBN 978-952-485-456-6 (nid./htf)

ISBN 978-952-485-457-3 (PDF)

ISSN 1458-8102

Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä/

Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:53

Kuvailulehti

Julkaisija
Opetusministeri

Julkaisun päivämäärä
30.10.2007

Lusto – Sarka -työryhmä Puheenjohtaja: Päivi Salonen Sihteeri: Juha Kuisma ja Helkamari Nolte	Julkaisun laji Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä	
	Toimeksiantaja Opetusministeriö	
	Toimielimen asettamispvm 29.11.2006	Dnro
Julkaisun nimi (myös ruotsinkielinen) Suomen metsämuseo Luston ja Suomen maatalousmuseo Saran siirto maa- ja metsätalousministeriöltä opetusministeriölle Omplacering av Finlands skogsmuseum Lusto och Finlands agrarmuseum Sarka från jord- och skogsministeriet till undervisningsministeriet		
Julkaisun osat Muistio + liitteet		
<p>Tiivistelmä</p> <p>Opetusministeriö asetti 29.11.2006 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää, miten Suomen metsämuseo Lusto ja Suomen maatalousmuseo Sarka voidaan siirtää opetusministeriön rahoituksen piiriin. Tehtävänä oli selvittää mahdollisuudet ja tehdä esitykset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimintojen kattamisesta valtionosuusjärjestelmän kautta - toimintamenojen vajeen kattamisesta suhteessa valtionosuusjärjestelmään - kiinteistöjen laajennus- ja peruskorjaushankkeen toteuttamisesta ja rahoittamisesta - kiinteistöjen omistuksesta, hallinnasta ja ylläpidosta sekä - kiinteistömenojen kattamiseen soveltuvasta rahoitusmallista <p>Perehdyttyään museoiden kehityssuunnitelmiin, talouteen ja toimintaolosuhteisiin sekä kultuaan asiantuntijoita työryhmä esittää, että molemmat museot nimetään valtakunnallisiksi erikoismuseoiksi (Museoviraston annettua asiasta lausuntonsa) ja siirretään opetusministeriölle 1.1.2011 alkaen, korotettua valtionosuutta saavina museoina.</p> <p>Siirrot esitetään toteutettavan seuraavasti. Luston vuotuinen toimintamääräraha 670 000 euroa siirretään opetusministeriön pääluokkaan maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.60.50; että museolle määräytyvän valtion-osuuden ja tämänhetkisen valtionavun erotus osoitetaan museolle harkinnanvaraisena valtionavustuksena opetusministeriön pääluokasta; sekä lisäksi ennen siirtoa mahdollisesti tapahtuvien kiinteistöjärjestelyjen aiheuttamat muutokset otetaan huomioon määrärahan mitoituksessa. Saran vuotuinen toimintamääräraha 852 000 euroa siirretään maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.10.50 opetusministeriön pääluokkaan; että museolle määräytyvän valtionosuuden ja tämänhetkisen valtionavustuksen erotus sekä Senaatti-kiinteistöille maksettavan vuokran osuus maksetaan museolle harkinnanvaraisena avustuksena opetusministeriön pääluokasta; sekä mikäli maatalousmuseon päärakennuksen lisäosan investointi toteutuu Senaatti-kiinteistöjen toteuttamana ennen museon siirtoa, otetaan investointin aiheuttamat muutokset huomioon määrärahan mitoituksessa.</p>		
<p>Avainsanat Metsämuseo Lusto, Maatalousmuseo Sarka, valtionosuus, museot, valtakunnalliset erikoismuseot</p>		
Muut tiedot		
Sarjan nimi ja numero Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2007:53	ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-456-6 (nid.) 978-952-485-457-3 (PDF)
Kokonaissivumäärä 41	Kieli suomi	Hinta Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Yliopistopaino	Kustantaja Opetusministeriö	

Presentationsblad

Utgivare
Undervisningsministeriet

Utgivningsdatum
30.10.2007

Arbetsgruppen för Lusto-Sarka Ordförande: Päivi Salonen Sekreterare: Juha Kuisma och Helkamari Nolte	Typ av publikation Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar		
	Uppdragsgivare Undervisningsministeriet		
	Datum för tillsättandet av organet 29.11.2006	Dnr	
Publikation (även den finska titeln) Omplacering av Finlands skogsmuseum Lusto och Finlands agrarmuseum Sarka från jord- och skogsministeriet till undervisningsministeriet <u>Suomen metsämuseo Luston ja Suomen maatalousmuseo Saran siirto maa- ja metsätalousministeriöltä opetusministeriölle</u>			
Publikationens delar promemoria samt bilagor			
Sammandrag <p>Undervisningsministeriet tillsatte den 29 november 2006 en arbetsgrupp med uppgift att utreda hur Finlands skogsmuseum Lusto och Finlands lantbruksmuseum Sarka kunde börja få finansiering från undervisningsministeriet. Uppgiften bestod i att utreda olika möjligheter och lägga fram förslag om</p> <ul style="list-style-type: none"> - täckande av omkostnaderna via statsandelssystemet - täckande av underskott i omkostnaderna i förhållande till statsandelssystemet - genomförande och finansiering av tillbyggnads- och ombyggnadsprojekt i fastigheterna - ägande, besittning och underhåll av fastigheterna samt - en finansieringsmodell som lämpar sig för täckande av fastighetsutgifterna. <p>Efter att ha bekantat sig med museernas utvecklingsplaner, ekonomi och vilka förhållanden de är verksamma i samt efter att ha hört sakkunniga föreslår arbetsgruppen att båda museerna utses till riksomfattande specialmuseer (efter att Museiverket givit sitt utlåtande i saken) och överförs till undervisningsministeriet från 1.1.2011 som museer med förhöjd statsandel.</p> <p>Överföringarna föreslås bli genomförda på följande sätt: Det årliga omkostnadsanslaget för Lusto, 670 000 euro, överförs till undervisningsministeriets huvudtitel från jord- och skogsbruksministeriets moment 30.60.50, skillnaden mellan den statsandel som bestäms för museet och det nuvarande statsunderstödet anvisas museet som statsunderstöd enligt prövning under undervisningsministeriets huvudtitel och i dimensioneringen av anslaget beaktas också förändringar som förorsakas av fastighetsarrangemang som eventuellt sker före överföringen. Det årliga omkostnadsanslaget för Sarka, 852 000 euro, överförs från jord- och skogsbruksministeriets moment 30.10.50 till undervisningsministeriets huvudtitel, skillnaden mellan den statsandel som bestäms för museet och det nuvarande statsunderstödet samt den hyresandel som betalas till Senatfastigheter anvisas museet som statsunderstöd enligt prövning under undervisningsministeriets huvudtitel och ifall Senatfastigheters investering i en tillbyggnad på lantbruksmuseets huvudbyggnad genomförs innan museet överförs, beaktas de ändringar som investeringen medför i dimensioneringen av anslaget.</p>			
Nyckelord Skogsmuseet Lusto, Lantbruksmuseet Sarka, statsandel, museer riksomfattande specialmuseer			
Övriga uppgifter			
Seriens namn och nummer Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2007:53	ISSN 1458-8102	ISBN 978-952-485-456-6 (htf.) 978-952-485-457-3 (PDF)	
Sidoantal 41	Språk finska	Pris	Sekretessgrad offentlig
Distribution Universitetstrycket		Förlag Undervisningsministeriet	

Opetusministeriölle

Opetusministeriö asetti 29.11.2006 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää miten Suomen metsämuseo Lusto ja Suomen maatalousmuseo Sarka voidaan siirtää opetusministeriön rahoitusjärjestelmien piiriin. Edellytyksenä siirron toteuttamiselle on, että museoiden tarvitsemat toiminta- ja kiinteistömenot voidaan siirtää maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta opetusministeriön pääluokkaan. Työryhmän asettamisesta oli sovittu kulttuuriministerin sekä maa- ja metsätalousministerin asiaa koskevassa neuvottelussa.

Molemmat museot ovat valtakunnallisesti toimivia erikoismuseoita, joiden rahoitukseen ja ohjaukseen valtio osallistuu maa- ja metsätalousministeriön kautta.

Työryhmän yksityiskohtaisena tehtävänä oli selvittää mahdollisuudet ja tehdä esitys:

- toimintamenojen kattamisesta valtionosuusjärjestelmän kautta
- toimintamenojen vajeen kattamisesta suhteessa valtionosuusjärjestelmään
- kiinteistöjen laajennus – ja peruskorjaushankkeen toteuttamisesta ja rahoittamisesta
- kiinteistöjen omistuksesta, hallinnasta ja ylläpidosta
- kiinteistömenojen kattamiseen soveltuvasta rahoitusmallista

Työryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin ylitarkastaja Päivi Salonen opetusministeriöstä ja jäseniksi ylitarkastaja Markku Himanen maa- ja metsätalousministeriöstä, tutkija Marianna Kaukonen Museovirastosta, metsäneuvos Liisa Saarenmaa maa- ja metsätalousministeriöstä sekä rakennusneuvos Tuulikki Terho opetusministeriöstä.

Työryhmän sihteeriksi kutsuttiin palvelupäällikkö (vs. museonjohtaja 1.7.2006–31.7.2007) Helkamari Nolte Suomen metsämuseo Lustosta ja museonjohtaja Juha Kuisma Suomen maatalousmuseo Sarasta.

Työryhmän tuli saada työnsä päätökseen 31.3.2007 mennessä. Työryhmälle myönnettiin lisääaikaa 31.8.2007 asti.

Työryhmä kokoontui 7 kertaa.

Työryhmä kuului ulkopuolisina asiantuntijoina hallituksen puheenjohtaja Pekka Kivelää ja varapuheenjohtaja Pekka Nousiaista Suomen metsämuseosäätiöstä, hallituksen puheenjohtaja Pauli Salmista ja varapuheenjohtaja Risto Ihamuotilaa Suomen maatalousmuseosää-

tiöstä, johtaja Jukka Liedettä Senaatti-kiinteistöistä sekä budjettineuvos Arto Merimaata ja neuvotteleva virkamies Pekka Pelkosta valtiovarainministeriöstä.

Saatuun työnsä valmiiksi työryhmä luovuttaa kunnioittaen muistionsa opetusministeriölle.

Helsingissä lokakuun 30. päivänä 2007

Päivi Salonen

Markku Himanen

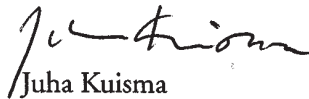
Marianna Kaukonen

Liisa Saarenmaa

Tuulikki Terho

Juha Kuisma

Helkamari Nolte

Sisältö

	<u>Opetusministeriölle</u>	<u>5</u>
1	<u>Toimeksiannon taustaa</u>	<u>8</u>
2	<u>Museotoiminnasta Suomessa</u>	<u>10</u>
	2.1 Museoiden hallinto ja rahoitus	10
	2.2 Museoiden valtionosuusjärjestelmä	10
	2.3 Valtakunnalliset erikoismuseot	11
3	<u>Suomen metsämuseo Lusto</u>	<u>13</u>
	3.1 Metsämuseon perustamishistoria ja siihen liittyvät kannanotot	13
	3.2 Luston hallinto ja organisaatio	14
	3.3 Luston toiminta	15
	3.4 Luston rahoituspohja ja talous	16
	3.5 Toimitilat	17
	3.6 Kehittämissuunnitelmat	18
4	<u>Suomen maatalousmuseo Sarka</u>	<u>20</u>
	4.1 Maatalousmuseon perustamishistoria ja siihen liittyvät kannanotot	20
	4.2 Museon hallinto ja organisaatio	21
	4.3 Museon henkilöstö	21
	4.4 Museon rahoituspohja ja talous	22
	4.5 Toiminta	22
	4.6 Toimitilat ja säätiön kiinteistöt	23
	4.7 Kehittämissuunnitelmat	24
5	<u>Työryhmän esitykset</u>	<u>25</u>
	<u>Liitteet</u>	<u>28</u>

1 Toimeksiannon taustaa

Kulttuuriministeri Karpela ja maa- ja metsätalousministeri Korkea-aho sopivat tapaamisessaan 12.5.2006, että opetusministeriö asettaa työryhmän selvittämään metsämuseo Luston ja maatalousmuseo Saran siirtämistä maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalta opetusministeriön rahoitusjärjestelmien piiriin. Selvitystyö pohjaa molempien museoiden osalta aiemmin tehtyihin eduskunnan kannanottoihin ja työryhmien esityksiin. Työryhmän toimeksiantoon kirjattiin, että edellytyksenä siirron toteuttamiselle on, että museoiden tarvitsemat toiminta- ja kiinteistömenot siirretään maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta opetusministeriön pääluokkaan. Luston osalta kiinteistöjen laajennus- ja peruskorjaushankkeen rahoitukseen, kiinteistöjen hallintaan ja ylläpitoon liittyvät kysymykset tulee ratkaista ennen siirtoa opetusministeriölle.

Metsämuseo Luston osalta työryhmän työ pohjaa maa- ja metsätalousministeriön Lusto-työryhmän (Työryhmämuistio MMM 2005:6) esitykseen, jonka mukaan Luston siirtäminen opetusministeriön rahoituksen piiriin mahdollisesti jo vuonna 2008 tulisi selvittää maa- ja metsätalousministeriön ja opetusministeriön kesken. Lisäksi vuoden 2006 talousarvioon sisältyvässä maatalousjaoston lausumassa eduskunta edellytti, että *”pikaisesti selvitetään Suomen Metsämuseosäätiön ylläpitämän metsämuseo Luston rahoituksen siirto maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta opetusministeriön pääluokkaan”*.

Maatalousmuseo Saran osalta vuoden 2000 talousarvioon sisältyi päätös, jonka mukaan valtioneuvosto sai ryhtyä toimenpiteisiin maatalousmuseon perustamiseksi ja maksamaan valtionapua vuodesta 2004 lähtien maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta. Raha-asiainvaliokunnan lausumassa kuitenkin todettiin, että valtionavun maksamiseen saadaan sitoutua enintään vuoteen 2010 saakka.

Eduskunta nosti v. 2004 valtionavun tason 672 000 eurosta 852 000 euroon ja kirjasi seuraavan lausuman: ”Opetusministeriö on asettanut puoltamaan museon aikaansaamista ja todennut museon ottamisen valtionosuuden piiriin ja nimeämisen valtakunnalliseksi erikoismuseoksi olevan mahdollista museon toimittua ammatillisesti kaksi vuotta. Tarkoituksena on, että maatalousmuseo saa valtionapua vuoteen 2010 saakka maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta”

Edelleen Eduskunnan hyväksyessä valtion tulo- ja menoarvion vuodelle 2006, kirjasi se maatalousmuseo Saran osalta valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston lausuman:

“Maa- ja metsätalousministeriö on katsonut, että museotoiminta sopii varsin huonosti sen hallinnonalalle. Valiokunnan mielestä pitäisi käynnistää selvitystyö siitä, mitä eri vaihtoehtoja valtiolla on tämältyyppisen toiminnan kestävään rahoitukseen. Selvityksen tulisi olla valmis vuoden 2008 lopussa”.

2 Museotoiminnasta Suomessa

2.1 Museoiden hallinto ja rahoitus

Museotoiminnasta säädetään museolaissa (729/1992). Museolain 1 ja 2 § muuttamista koskeva laki astui voimaan vuoden 2006 alussa. Sen 1 §:n mukaan museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Edelleen museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä aineellista ja visuaalista kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisutoimintaa.

Valtionhallinnossa museolaitosta koskevat asiat kuuluvat opetusministeriön vastuualueeseen. Opetusministeriön kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto vastaa museolaitosta ja museotoimintaa koskevista asioista kokonaisuutena, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto yliopistojen museoiden ja kokoelmien osalta.

Opetusministeriön myöntämä rahoitus kunnallisille ja yksityisille museoille kanavoitetaan valtionosuusjärjestelmän kautta. Tämän lisäksi myös muiden ministeriöiden toimialoilla on erikoisalojen museotoimintaa, kuten liikenteen ja sotahistorian erikoismuseoita. Metsämuseo Luston ja maatalousmuseo Saran toiminnan kustannuksiin valtio osallistuu maa- ja metsätalousministeriön kautta.

2.2 Museoiden valtionosuusjärjestelmä

Museolain 1 a §:n mukaan museotoimintaan myönnetään valtionosuutta käyttökustannuksiin siten kuin opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa (635/1998) ja museolaissa säädetään.

Valtionosuuden saamisen edellytyksistä säädetään lain 2 §:ssä. Lain siirtymäsäännöksen mukaan valtionosuutta saavien museoiden ja opetusministeriön valtionosuuskelpoiseksi toteamien museoiden tulee täyttää laissa asetetut edellytykset vuoden 2009 alussa. Muilta valtionosuuden piiriin hakevilta museoilta edellytetään lain edellytysten täyttymistä hakuvaiheessa (museolaki, liite 1). Museovirasto antaa hakemuksista opetusministeriölle lausunnon ja tarkistaa täyttävätkö museo lain asettamat edellytykset.

Museolain 3 §:ssä säädetään, että opetusministeriö hyväksyy valtion talousarvion rajoissa museon valtionosuuteen oikeutetuksi. Pykälän 2 momentin mukaan valtionosuus suoritetaan opetusministeriön nimeämälle valtakunnalliselle erikoismuseolle, maakuntamuseolle

ja aluetaidemuseolle valtakunnallisten tai alueellisten tehtävien vuoksi 10 prosenttiyksikköä korkeampana. Lain 4 §:n mukaan opetusministeriö päättää valtion talousarvion rajoissa museon valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävästä henkilötyövuosien määrästä. Lain 4 a §:n mukaan opetusministeriö voi valtion talousarvion rajoissa myöntää valtionavustusta erikoismuseoiden erityistehtävien hoitamista varten ja lisäksi valtionosuuteen oikeutetun museon perustamishankkeeseen voidaan myöntää valtionavustusta valtion talousarvion rajoissa.

Valtionosuuden piirissä oli vuonna 2006 yhteensä 136 museota. Näistä 79 oli kunnallisia museoita ja 57 yhdistysten tai säätiöiden ylläpitämiä. Käytettävissä olevien henkilötyövuosien määrä oli 1 158 ja henkilötyövuoden yksikköhinta oli 36 847 euroa. Museot saavat valtionosuutena 37 % yksikköhinnasta henkilötyövuotta kohden. Maakuntamuseoille, aluetaidemuseoille ja valtakunnallisille erikoismuseoille valtionosuus suoritetaan 47 %:n mukaan.

Valtionosuuksien kokonaismäärä vuonna 2006 oli 18,7 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien lisäksi opetusministeriö myöntää museoille harkinnanvaraisia avustuksia muun muassa perustamis- ja peruskorjaushankkeisiin, erikoismuseoiden erikoistehtäviin sekä museoiden tietoyhteiskuntahankkeisiin. Harkinnanvaraista tukea myönnettiin valtionosuuden piirissä oleville museoille yhteensä 7,1 miljoonaa euroa. Näiden museoiden toiminnan rahoituksesta valtion rahoitus kattoi 22,4 %. Kunnallinen rahoitus muodosti 50 % valtionosuusjärjestelmässä olevien museoiden kokonaisrahoituksesta.

Museoiden valtionosuusjärjestelmän ongelmana on ollut henkilötyövuosivaje. Museoiden ilmoittamien toteutuneiden htv:ien määrä on yli 400 htv:tta enemmän kuin valtion talousarvion mukaan käytettävissä oleva määrä. Henkilötyövuosimäärän vajeen lisäksi museoiden kannalta valtionosuusjärjestelmän keskeisin puute on ollut henkilötyövuoden yksikköhinnan jälkeenjääneisyys todellisista kustannuksista. Tämä tilanne korjaantuu vuosien 2008–2010 aikana eduskunnan hyväksyttyä 1.1.2006 hallituksen esityksen mm. opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (HE88/2005). Yksikköhinnan laskemista koskeva muutos korjaa museoiden yksikköhinnan vastaamaan todellisia kustannuksia ja lisää valtionosuuksia yhteensä noin 13 miljoonaa euroa.

2.3 Valtakunnalliset erikoismuseot

Museolain 3 §:n mukaan opetusministeriö voi nimetä museon valtakunnalliseksi erikoismuseoksi. Valtakunnalliselle erikoismuseolle valtionosuus suoritetaan valtakunnallisten tehtävien vuoksi 10 %:lla korotettuna.

Valtakunnallisen erikoismuseon tehtävistä säädetään valtioneuvoston antamassa asetuksessa museoista (1192/2005). Asetuksen 4 §:n mukaan valtakunnallisen erikoismuseon tehtävänä on:

- 1 edistää erikoismuseotoimintaa erikoisalallaan;
- 2 huolehtia samaa erikoisalaa edustavien museoiden keskinäisestä yhteistyöstä ja erikoisalansa museokokoelmiin liittyvän tiedon saatavuudesta;
- 3 antaa asiantuntija-apua toimialaansa liittyvissä kysymyksissä;
- 4 suorittaa muut opetusministeriön antamat tehtävät.

Opetusministeriön erikoismuseotyöryhmä (OPM 1985:43) kartoitti vuonna 1985 ne yhteiskunnan ja kulttuurin osa-alueet, joille on perusteltua nimetä valtakunnallinen erikoismuseo. Työryhmä katsoi, että sekä maatalous että metsätalous ovat alueita joilla koko maan kattavan tallennuksen ja tutkimuksen turvaamiseksi on tarpeen valtakunnallinen erikoismuseo.

Opetusministeriö on nimennyt museolain nojalla 14 valtakunnallista erikoismuseota ja lisäksi Sotamuseo toimii puolustusministeriön nimeämänä valtakunnallisena erikoismuseona.

Valtakunnalliset erikoismuseot ovat sangen heterogeeninen ryhmä. Museoiden toteutuneiden henkilötyövuosien määrä oli vuonna 2006 yhteensä 221. Opetusministeriön valtiosuuden perustaksi hyväksymien henkilötyövuosien lukumäärä oli 172. Vakinaista henkilökuntaa museoissa oli yhteensä 151, joista 99 oli museoammatillisia. Vakinaisen henkilökunnan lukumäärä vaihteli kuuden ja 20 välillä ja ammatillisen henkilökunnan lukumäärä kahden ja 19 välillä.

Valtakunnallisten erikoismuseoiden kokonaismenot olivat yhteensä noin 15,8 miljoonaa euroa. Tästä palkkausmenojen osuus oli 46,2 %, kiinteistömenojen osuus korot ja poistot mukaan lukien 28,3 % ja muiden menojen osuus 25,5 %. Kokonaisrahoituksesta hieman yli puolet muodostuu valtiosuuksista ja harkinnanvaraisista valtionavustuksista. Muu rahoitus muodostuu kunnallisesta rahoituksesta, jota valtakunnallisista erikoismuseoista saavat kaikki kahta lukuun ottamatta, muista avustuksista sekä omatoimisesta tuotosta. Omatoiminen tuotto on valtakunnallisilla erikoismuseoilla keskimääräistä merkittävämpi tulonlähde ja sen osuus tuloista oli 26 %.

Verrattaessa valtakunnallisten erikoismuseoiden lukuja Luston ja Saran lukuihin, voi todeta, että museotilastossa seurattavien valtiosuuden pohjana olevien laskennallisten henkilötyövuosien osalta Lusto sijoittuu henkilötyövuosiltaan hieman alle keskitason ja Sarka, jolla on 9 henkilötyövuotta keskiarvon ollessa 18, huomattavasti alle keskiarvon. Vakinaisen henkilökunnan määrä on kuitenkin Lustolla täsmälleen keskiarvon mukainen (11) ja Saralakin vakinaista, päätoimista henkilökuntaa on 8.

3 Suomen metsämuseo Lusto

Alkuperäisen toiminta-ajatuksen ja tehtävän mukaisesti Lusto on Punkaharjulla sijaitseva valtakunnallinen metsämuseo ja metsäalan tieto-, näyttely- ja tapahtumakeskus. Lusto on myös yksi Suomen kuudesta tiedekeskuksesta. Tämä status perustuu jäsenyyteen Tiedekeskusten Liitossa sekä tiedekeskusmaiseen toimintaan. Lusto kertoo metsästä, metsän merkityksestä sekä ihmisen ja metsän vuorovaikutuksesta ennen, nyt ja tulevaisuudessa.

Opetusministeriö on kirjeellään 23.2.2004 (Dnro 12/660/2003) vastannut Luston selvityspyyntöön metsäalan valtakunnalliseksi erikoismuseoksi nimeämisestä. Ministeriö toteaa kirjeessään, että maa- ja metsätalousministeriö voi nimetä Luston alan valtakunnalliseksi erikoismuseoksi, kuten opetusministeriö on metsämuseotyöryhmän muistiosta 20.1.1987 antamassaan lausunnossa todennut. Museoiden tehtävistä ja toimintaedellytyksistä säädetään museolaissa ja valtakunnallisen erikoismuseon tehtävistä museoasetuksessa. Lusto on tällä hetkellä luonteeltaan valtakunnallinen museo, mutta ei nimetty valtakunnallinen erikoismuseo.

3.1 Metsämuseon perustamishistoria ja siihen liittyvät kannanotot

Maa- ja metsätalousministeriön asettama työryhmä esitti muistiossaan vuonna 1986 valtakunnallisen metsämuseon perustamista maahamme niin, että sen tulisi olla toiminnaltaan silloisia metsämuseoita laaja-alaisempi sekä museoammatillisesti hoidettu. Sijoituspaikaksi työryhmä ehdotti ensisijaisesti Evon metsäopiston ympäristöä Lammilla ja toissijaisesti Punkaharjua. Suomen Metsäyhdistys kutsui koolle 1.11.1988 Suomen Metsämuseosäätiön perustavan kokouksen. Suomen Metsämuseosäätiötä oli perustamassa 35 alan keskeistä toimijaa, mm. maa- ja metsätalousministeriö, ympäristöministeriö, Metsäntutkimuslaitos, Metsähallitus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry., ammattiliittoja, pankkeja ja yrityksiä.

Säätiön valtuuskunta päätti äänestyksen jälkeen sijaintipaikkakunnaksi Jämsänkosken, maa- ja metsätalousministeriön pyynnöstä säätiö kuitenkin käsitteli sijoituspaikkakysymystä uudelleen ja päätti sijaintikunnaksi Punkaharjun. Rakennus toteutettiin valtion varoilla. Suunnittelusta järjestettiin 1991 avoin suunnittelukilpailu, jonka voitti arkkitehtitoimisto

Rainer Mahlamäen, Ilmari Lahdelman ja Juha Mäki-Jyllilän ehdotus ”Lusto”. Rakennushankkeen kokonaiskustannuksiksi vahvistettiin 33 miljoonaa markkaa ja työt aloitettiin 1992.

Metsämuseo Luston sijoitus- ja rahoituspäätöksen yhteydessä kirjattiin Eduskunnassa vuoden 1991 valtion talousarvioon asianomaisen momentin selvitysosaan, että *”tarkoituksena on, että valtio myöntäisi enintään 33 milj. markan avustuksen perustamiskustannuksiin ja 50 prosentin avustuksen vahvistetun talousarvion mukaisiin käyttökustannuksiin.”*

Lusto avattiin 1. kesäkuuta 1994. Lusto on Suomen itsenäisyyden 75 -vuotisjuhlahanke ja laaja yhteistyöprojekti, jota valtio on merkittävästi tukenut rahoittamalla 5,5 milj. euron vanhan rakennuksen (1992–1994) ja kustannuksiltaan n. 4,7 milj. euron laajennushankkeen ensimmäisen rakennusvaiheen (2004–2005). Laajennushankkeen kokonaiskustannuksiksi arvioitiin hanketta kahteen vaiheeseen jaettaessa n. 7 milj. euroa. Valtio on rahoittanut myös 35–47 % Luston vuosittaisista käyttökuluista. Omatoimisilla tuotoilla katetaan kuluista lähes kolmasosa ja loput (n. 20 %) yht. n. 1,4 miljoonan euron vuosibudjetista saadaan erilaisina vuosittain haettavina avustuksina ja projektirahoituksina.

3.2 Luston hallinto ja organisaatio

Luston ylläpitäjänä toimii Suomen Metsämuseosäätiö. Säätiön hallinnosta vastaa hallitus, johon kuuluu 9 jäsentä henkilökohtaisine varajäsenineen. Hallituksen jäsenet edustavat metsäalan ja -kulttuurin asiantuntemusta niin, että edustettuina ovat valtionmetsätalous, yksityismetsätalous, metsäteollisuus, metsäntutkimus, metsäalan työntekijät ja toimihenkilöt.

Lustossa on 12 vakinaista toimea, joista tällä hetkellä yksi toimi on täyttämättä ja yksi henkilö virkavapaalla. Lisäksi kesällä opastus- ja muissa tehtävissä on toistakymmentä opiskelijaa ja koululaista. Huomattava osa museon töistä tehdään erityyppisten yhteistyöhankkeiden ja -projektien kautta. Kaiken kaikkiaan työsuorituksia, joista on maksettu korvausta, tehtiin Lustossa vuonna 2006 n. 19 henkilötyövuoden verran. Museoammatillisen henkilökunnan osuus henkilöstöstä on keskimäärin 6 kpl. Erilaisia palkattomia opiskelija- ja harjoittelijavoimin tehtyjä henkilötyövuosia vuoden 2006 aikana on tehty n. 3-4 kpl.

Kiinteistönhuolto on joiltain osin ulkoistettu ja sitä hoitaa Kiinteistöpalvelu Savotek Oy Savonlinnasta. Heille kuuluu mm. kiinteistöautomaatiikan valvominen sekä erilaiset määräaikaishuollot ja -tarkastukset. Myös siivous on ulkoistettu (ISS-palvelut).

Vuoden 2006 alusta Luston organisaatiomallina on toiminut prosessiorganisaatio, jonka sisältö on seuraava:

MUISTI

tallennus, kokoelmatyö ja tutkimus

KERTOMUS

julkaisut, näyttelyt, tiedekeskustyö, tietopalvelut ja tiedonvälitys - opastukset ja museopedagogiikka - työpajat ja -näytökset

PALVELUT

asiakaspalvelu, tekniset palvelut ja huolto (näyttelyt, tapahtumat, kokoelmat, kiinteistö), talous, hallinto, markkinointi, viestintä

Sisältää alaprosessina: LUSTON TUKI OY
alv. toiminta: myymälä, kokouspalvelut, kalusto- ja tilavuokraus,
alv-tapahtumat: Metsäkulttuuripäivät, ym.

Johtotiimi = museonjohtaja + prosessipäälliköt

Ravintola Lusto on vuokrattu ulkopuoliselle yrittäjälle. Museomyymälä Luston Puotia ja kokouspalvelutoimintaa hoitaa Suomen Metsämuseosäätiön kokonaan omistama yhtiö Luston Tuki Oy. Sille on keskitetty arvonlisäverollinen toiminta ja Luston tapahtumat organisoidaan sen kautta.

3.3 Luston toiminta

Luston perusnäyttely kertoo perinteisen metsä- ja puutalouden lisäksi metsän muista käyttömuodoista sekä niihin liittyvistä perinteistä - koko metsäkulttuurista. Erikoisnäyttelyt ovat materiaaleiltaan tai aihepiiriltään metsään liittyviä, metsäkulttuurin eri osa-alueita tarkastelevia ja samalla uusia näkökulmia avaavia. Osa näyttelyistä on muualla koostettuja, osa omaa tuotantoa. Luston seitsemän hehtaarin tontilla on ulkonäyttelyalue kohteineen. Lustossa järjestetään erityisesti kesäkaudella työnäytöksiä ja tapahtumia - konsertteja, teatteria, teemapäiviä ja yleisöluentoja. Mittavin tapahtuma on Luston Metsäkulttuuripäivät. Vuosittain järjestetään useita kansainvälisiä konferensseja, kokouksia sekä retkeilyjä.

Museokokoelmien kartuttamiseksi järjestettiin vuosina 1992 - 94 valtakunnalliset Metsäkulttuuritalkoot, joilla sekä metsäalan organisaatioilta että yksityishenkilöiltä saatiin merkittäviä lahjoituksia. Museona Luston tallennuspiiriin kuuluu ihmisen ja metsän vuoro-vaikutus retkeilyn historiasta metsätöihin ja metsän merkitykseen taiteen inspiraationa. Luston kokoelmissa on noin 9 000 esinettä, yli 200 000 valokuvaa, satoja kuva- ja äänitalenteita sekä muuta arkistomateriaalia. Kirjastossa on noin 12 000 kirjaa.

Luston tietopalvelut - esinekokoelmat, valokuvat, kuva- ja äänitalenteet, arkisto ja yhteydet alan tietopankkeihin - ovat metsäkulttuurista kiinnostuneiden käytettävissä. Digitoituja kuvia voi asiasanoilla hakea ja tilata internetistä. Lusto tarjoaa tutkimus-, koulutus- ja konservointipalveluita ja harjoittaa omaa metsäkulttuurin tutkimus- ja julkaisutoimintaa. Valtakunnallisena metsämuseona Luston perustehtävä on koko maan kattava metsäkulttuurin tallennus, tutkimus ja esillepano. Toiminnan tarkoituksena on metsäkulttuurin edistäminen.

Internetissä kaikkien käytettävissä oleva Kantapuu-kuvatietokanta (www.kantapuu.fi) on saanut alkunsa Luston toimesta ja konsortiossa on nykyisellään mukana 7 museota, Lusto toimii hallinnoijana. Kantapuu on saavuttanut laajan suosion ja käyttäjäryhmät ovat hyvin erilaisia, tutkijoita, toimittajia, koululaisia etc. Meneillään on myös laaja hanke, jossa Luston toimesta kartoitetaan ja luetteloidaan ammatillisten ja ei-ammatillisten metsäalan museoiden kokoelmia.

Matkailukohteena Lusto on merkittävä. Lusto on avoinna helmi-huhtikuussa ja lokajoulukuussa tiistaista sunnuntaihin sekä touko-syyskuussa päivittäin. Kesäkaudella suurin kävijäryhmä ovat yksittäiset perheet ja matkailijat, kesäsesongin ulkopuolella merkittäviä ovat koululais- sekä eri alojen opiskelija-, harrastus- ja ammattiryhmät. Kävijöitä on vuosittain noin 30 000–35 000 ja kävijämäärillä v. 2005 Lusto oli Suomen kulttuurihistoriallisista ja erikoismuseoista 16 sijalla.

Luston nettisivuilla www.lusto.fi kävijöitä oli viime vuonna n. 27 000 kpl. Matkailun

ammattilaisilta Lusto on saanut erityistä tunnustusta, kun Matkailutoimittajien Kilta valitsi Luston vuoden 1994 parhaaksi kotimaiseksi matkailukohteeksi. Vuoden 1995 lopulla Lusto sai Suomen Metsänhoitajaliiton Vuoden metsäteko -palkinnon ja vuonna 1996 ainoana pohjoismaisena museona erikoismaininnan Euroopan Vuoden Museo -kilpailussa. Myös rakennuksen näyttävä arkkitehtuuri on herättänyt huomiota ja se on valittu näytteeksi suomalaisesta arkkitehtuurista 1900-luvulla. Lusto oli maassamme ensimmäinen yhdistetty museo ja tiedekeskus. Lusto on ensimmäisenä museona julkaissut kokoelmansa verkossa ja ensimmäisten joukossa laatinut kokoelmatoiminnalle kirjalliset periaatteet

3.4 Luston rahoituspohja ja talous

Suomen Metsämuseosäätiön ja Luston Tuki Oy:n toimintaa ei voida tarkastella täysin toisis-taan irrallaan, koska Luston Tuki Oy:n kautta organisoidaan museomyymälän ja koudspalveluiden lisäksi myös museon perustoimintaa, eli yleisötapauumat.

Lustossa tehtiin vuoden 2006 osalta ensimmäistä kertaa Säätiön ja Luston Tuki Oy:n tilinpäätösten lisäksi konsernitilinpäätös. Seuraavat vuoden 2006 luvut perustuvat Luston konsernitilinpäätökseen:

Tulot (2006)

Tulot yhteensä (sis.avustukset ja omatoim.tuotto)	1 342 327
Harkinnanvarainen valtionavustus	670 000
Punkaharjun kunta	60 547
Muut avustukset	254 360
Omatoiminen tuotto yht.	351 420
pääsymaksut	143 460
myyntitulot	120 600
palvelu- ja muut tulot	87 360

Menot

Menot yhteensä	1 485 000
Palkkausmenot	564 300
Kiinteistömenot (sis.poistot)	546 700
Kokoelmahankinnat	1 200
Muut menot	372 800

Valtion talousarvioesitykseen on sisällytetty momentille 30.60.50 520 000 euron määräraha valtionavustukseksi Lustolle. Tämän lisäksi eduskunta on vuosina 2006–2007 myöntänyt Lustolle päätöksellään 150 000 euron lisäyksen kiinteistön laajennuksen mukanaan tuomiin kasvaneisiin kiinteisiin kustannuksiin.

Ongelmallista on, että taustayhteisöjen ja sijaintikunnan rahoitusosuus perustoiminnan tukemisesta on Luston osalta pienentynyt viime vuosien aikana. Tällä hetkellä Punkaharjulla on meneillään kuntaliitosselvitys ja toteutuessaan liitoksen vaikutukset on myös syytä ottaa huomioon mahdollisena uhkatekijänä. Suuria rahoituksen vaikuttavia muutoksia on tapahtunut parin viimeisen vuoden aikana. Punkaharjun kunnan myöntämää avustusta on kahtena viimeisenä vuonna kunnan säästötoimenpiteiden seurauksena leikattu siten, että

avustus on pudonnut 67 000 eurosta vuodelle 2007 myönnettyyn 54 000 euroon. Metsäteollisuuden avustukset (viimeaikoina 72 000 euroa) ovat Luston alkuvaiheesta asti kanavoituneet Metsäteollisuus ry:n kautta, joka ilmoitti, että vuodesta 2008 eteenpäin he eivät enää myönnä toiminta-avustusta Lustolle.

Luston toiminnan oma tulorahoitus sekä yksityiseltä sektorilta hankittu muu rahoitus (mukaan lukien Luston Tuki Oy) on ollut n. 45 % budjetista, mikä on muuhun museosektoriin verrattuna poikkeuksellisen suuri osuus. Ongelmana on kuitenkin se, että suuri osa yksityiseltä sektorilta saadusta rahoituksesta on kohdistettu tiettyihin projekteihin ja suppeahkoihin kokonaisuuksiin, eikä sen avulla siten kyetä ratkaisemaan perustoimintojen (palkat, kiinteistökustannukset) rahoitusta.

3.5 Toimitilat

Luston museokiinteistö on Suomen Metsämuseosäätiön omistuksessa. Tontiksi on Metsän-tutkimus-laitokselta vuokrattu pinta-alaltaan 6,5 ha suuruinen maa-alue tilasta Kotila RN:o 3:7 vuoden 2022 loppuun asti.

Museorakennuksen vanhempi osa on 3 164 hym² (4 027 hum²) ja uusi osa 2 104 hym² (2 325 hum²). Uuden osan rakentamisen aikataulu on selvitetty tarkemmin kappaleessa 3.6. Lisäksi alueella on kiinteistövarasto, grillikatot, työnäytös/ravintolakatot, venetalas, kevytrakenteinen paja sekä näyttelyrakenteita. Lisäksi Luston välittömässä läheisyydessä on Punkaharjun Vanha Asema (324 hym²), jonka omistaa Metsäntutkimuslaitos, mutta joka on Luston käytössä.

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 15.12.2004 työryhmän laatimaan selvityksen ja tekemään ehdotuksensa Luston hallinnointia, kiinteistöjen omistusta, rakentamista, rahoituksen järjestämistä ja ohjausta koskevista asioista. Työryhmä laadittiin Luston kiinteistöjen arvolaskelman ulkopuolisilla Savonlinnan OP-kiinteistökeskus Oy:llä sekä Senaatti-kiinteistöillä, sisältäen arvion mahdollisesta vuokran määrästä. Engel Rakennuttamispalvelut Oy:llä teetettiin laskelmat Luston vanhan osan ja laajennusosan sekä Punkaharjun aseman ylläpitokustannuksista sekä PricewaterhouseCoopers Oy:llä laskelmat valtiontuen tarpeesta sekä siinä tapauksessa, että kiinteistö jää säätiön omistukseen tai että kiinteistö siirrettäisiin valtion omistukseen ja Senaatti-kiinteistöjen hallintaan. Lusto-työryhmän tekemästä muistioista (MMM 2005:6) löytyvät yksityiskohtaiset kuvaukset Luston tilanteesta ja muistion asiat pitävät paikkansa edelleen.

Säätiön taloudellisen tilanteen vuoksi omista kiinteistöistä ei ole pystytty tekemään aiemmin poistoja. Poistot tehtiin ensimmäisen kerran vuoden 2005 osalta, jolloin toiminnan tulos oli poistojen jälkeen n. -252 000 euroa alijäämäinen. Vuoden 2006 osalta Luston tulos oli poistojen jälkeen alijäämäinen -149 262 euroa.

Laajamittaisia peruskorjauksia kiinteistössä ei ole tehty. Vuosikorjauksina on suoritettu julkisivun maalausta, lattioiden hiontaa ja normaalia kulumisjälkien korjaamista. Kiinteistössä on ollut kuusi putkivuotoa sekä joitakin muita vakuutusyhtiön korvaamia kiinteistövahinkoja.

Lusto-työryhmän aikana (18.1.2005 Engel Rakennuttamispalvelut Oy /Tapio Holopainen) tehdyn selvityksen mukaisesti Luston kiinteistöjen vanhemman osan ylläpitokustannukset vuositasolla (sis alv) olisivat n. 236 000 euroa, laajennusosan n. 114 000 euroa ja vanhan aseman n. 14 000 euroa. Arviot pitävät sisällään hallinto- ja muut ylläpitokustannukset, hoidon ja huollon, siivouksen, energian ja veden sekä vuosikorjaukset. Kiinteistövero maksetaan n. 28 000 euroa ja summa kasvaa laajennusosan käyttöönoton jälkeen.

Tarkemmin Luston kiinteistöihin liittyviä kysymyksiä on selvitetty edellä mainitussa Lusto-työryhmän raportissa (MMM 2005:6) ja Arkkitehtitoimisto Lahdelma - Mahlamäki Oy:n tekemässä kiinteistöselvityksessä (20.3.2007).

3.6 Kehittämissuunnitelmat

Museosäätiön näkemyksen mukaan akuutein kehittämishanke on laajennusosan rakennustöiden saattaminen sellaiseen vaiheeseen, että tilat voidaan ottaa näyttelykäyttöön ja avata yleisölle. Museosäätiö on laatinut yhdessä Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy:n edustajien kanssa nk. minimisuunnitelman työn loppuunsaattamiseksi. Tässä minimisuunnitelmassa on alkuperäisiä suunnitelmia karsittu siten, että käyttötarkoitus ei kuitenkaan muutu ja myöhemmin on vielä mahdollista toteuttaa suunnitelmat alkuperäisen mukaisena. Investoinnista on karsittu nk. vanhalle puolelle suunnitellut muutostyöt sekä kiinteistön valvontaan ja turvallisuuteen sekä piha-alueisiin liittyviä ratkaisuja. Museosäätiön mahdollisuudet toteuttaa nämä osiot jää ratkaistavaksi myöhemmin.

Näyttelyhallin saamiseksi yleisö- ja näyttelykäyttöön on Suomen Metsämuseosäätiön hallitus 29.8.2007 tehnyt päätöksen, jonka mukaisesti II-vaiheen rakennustyöt voidaan aloittaa syyskuussa 2007. Koneellisen metsänkorjuun ja metsä- ja puuteollisuuden kehitysvaiheita kuvaava Koneaika-näyttely voidaan avata yleisölle 15.5.2008. Hankkeen kustannusarvion mukaisesti investointi on n. 800 000 euroa. (Luku ei sisällä uuden perusnäyttelyn rakentamisesta tulevia kustannuksia.)

Hanke rahoitetaan Suomen Metsämuseosäätiön hallituksen päätöksen mukaan seuraavasti: TE-Keskus on myöntänyt hankkeelle 40 %:n rahoituksen kustannusarviosta, eli 320 000 euroa. Rahalaitoslainaa haetaan 210 000 euroa ja Säätiö rahoittaa omalla toiminnallaan 270 000 euroa.

Hankkeeseen ei tässä vaiheessa sisälly mm. ”Monitoimitila” -työnimellä oleva laajennuksen osa, jonka rakenteiden puolesta valmiiksi saattamisen kustannusarvio on n. 70 000 euroa. Tilan toteuttamisesta monipuoliseksi oppimisympäristöksi on jo olemassa laaja yhteistyösuunnitelma yliopiston, ammatillisten oppilaitosten, Metlan, teollisuuden yms. toimijoiden kanssa. Toiminnan sisällön puitteet ovat siis olemassa, mutta rahoitus ratkaisematta. Tämä osa toteuttaa erityisesti Luston tehtäviä monialaisena metsätietokeskuksena.

Kehittämissuunnitelmiin kuuluu myös kattava peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen hyvän kiinteistönhoidon periaatteita noudattaen.

Punkaharjun Vanhan aseman käyttö ja hallinnointi odottaa myös ratkaisua. Nykyisellään Asema on Metlan hallinnassa ja Lusto on tilan käyttäjänä. Asema toimii kesäisin luonnonsuojelualueen opastuskeskuksena ja siellä on myös näyttely- ja kokoustoimintaa. Asema on oleellinen osa Luston palveluiden kokonaistarjontaa. Valmistelussa oleva alueiden ja kiinteistöjen siirto Metlalta Metsähallitukselle tuo Punkaharjullakin muutoksia nykytilanteeseen. Aseman käyttötarkoituksesta ja hallinnoinnista tulee sopia Metsähallituksen ja Luston kesken. Luston tarve on edelleen jatkaa ja kehittää toimintaa kiinteistöissä.

Laajennusprojektin jälkeen museosäätiön suunnitelmissa on vielä ulkomuseotyyppisen Kämpämiljöön toteuttaminen piha-alueelle. Kämpää voitaisiin käyttää tapahtumien, työnäytösten, leirikoulujen yms. toteuttamispaikkana.

Metsäkoneet vaativat paljon varastotilaa. Museo tarvitsee jatkossa lisää kevyttä katettua varastotilaa, johon voidaan sijoittaa tällä hetkellä puutteellisissa tiloissa säilytetyt tai muualle sijoitetut koneet.

Henkilöstön osalta museo on esittänyt, että nykyisen vakituisen henkilöstön lisäksi tulisi voida vakinaistaa 3-4 henkilöä toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi. Tällä hetkellä näitä, kiinteästi museon perustoimintaan liittyviä tehtäviä hoidetaan erilaisin määräaikaisin järjestelyin, pääasiassa yksityiseltä sektorilta saadun projektirahoituksen turvin. Luston sijainnista johtuen ammattitaitoisen henkilökunnan rekrytoinnissa korostuu erityisesti vakituisen työpaikan merkitys. Museo on kuitenkin hakenut joustoja myös henkilöstörakenteesta.

4 Suomen maatalousmuseo Sarka

Suomen maatalousmuseo Saran tavoitteena on toimia oman alansa valtakunnallisena erikoismuseona, joka tallentaa maatalousaiheista esineistöä, konservoi ja säilyttää sitä tuleville polville. Maatalousmuseo tukee ja järjestää alan tutkimustoimintaa ja ylläpitää tätä tarkoitusta varten arkistoa ja kirjastoa. Museon tavoitteena on myös välittää maatalouteen liittyviä perinteitä ja tapoja sekä toimia maataloushistorian tietopankkina.

Saran toiminta-ajatuksen mukaan museon tehtävänä on kerätä, tallentaa ja tuottaa tietoa maatalouden historiasta, maatalouden olemuksesta, maataloudesta osana yhteiskunnan kehitystä sekä maatalouden tulevaisuuden vaihtoehtoista. Museo on kohdistin (focus), jonka kautta yksilö ja yhteiskunta tunnistavat kehityskertomustaan.

4.1 Maatalousmuseon perustamishistoria ja siihen liittyvät kannanotot

Valtakunnallisen maatalousmuseon esivaiheita ovat ns. Mustialan museolato, Tikkurilan maataloudellisen koetusaseman museohuvila, Mustialan maatalousmuseo ja Viikin maatalousmuseo. Kaikissa näissä varhaisissa esivaiheissa saatiin pystyyn rakennus ja kokoon koelma, mutta museon toiminnallista rahoitusta ei saatu kuntoon. Mainitut museot jäivät vaille henkilökuntaa.

Maa- ja metsätalousministeriön maatalouskonemuseotyöryhmä (MMM työryhmämuistio 1996:22) selvitti maatalousmuseon perustamisen, ylläpidon ja rahoituksen vaihtoehtoja. Työryhmä ehdotti, että museon hallinto järjestetään säätiöpohjaisena; että suunnittelu- ja perustamisvaiheen määrärahat osoitetaan valtion talousarviossa ja että tuki museon ylläpitämiseksi osoitetaan pääosin museolain mukaisesti. Museon nimeksi esitettiin Suomen maatalousmuseota ja sijaintipaikaksi Loimaata.

Vuonna 1998 maa- ja metsätalousministeriö asetti uuden Maatalousmuseotyöryhmän (MMM työryhmämuistio 1998:3) selvittämään museohankkeen toteuttamismahdollisuuksia. Työryhmä laati maatalousmuseon myöhemmän toteuttamisen pohjana olleet kustannuslaskelmat ja rahoitusarviot. Maa- ja metsätalousministeriö asetti vielä kolmannen työryhmän nimellä Suomen maatalousmuseon rahoitustyöryhmä (MMM työryhmämuistio 2001:6).

Varsinainen päätös maatalousmuseon perustamisesta tehtiin eduskunnassa v. 2000. Tasavallan presidentti vahvisti 16.2.2000 valtion talousarvioon vuodelle 2000 otetut ehdolliset päätökset, joista maatalousmuseota koskeva osa kuuluu:

”Vuonna 2000 valtioneuvosto saa ryhtyä toimenpiteisiin maatalousmuseon perustamiseksi ja sitoutua maksamaan vuodesta 2004 alkaen valtionapua enintään 4 miljoonaa markkaa vuodessa (talousarvioaloite 227/1999 vp)”

Raha-asiainvaliokunta kuitenkin edellytti, että valtionavun maksamiseen maatalousmuseon kulutusmenoihin voidaan kuitenkin tässä vaiheessa sitoutua enintään vuoteen 2010 saakka.

Vuoden 2004 talousarvioon sisällytettiin 672 000 euroa maatalousmuseon palkkaus-, vuokra- ja muihin kulutusmenoihin. Asiasta neuvoteltiin maa- ja metsätalousministeriön, opetusministeriön ja valtiovarainministeriön kesken. Asiaa koskeva opetusministeriön kannanotto kirjattiin valtiovarainvaliokunnan maatalousjaoston v. 2004 mietintöön:

”Maa- ja metsätalousministeriö sekä museosäätiö ovat yhdessä neuvotelleet myös opetusministeriön kanssa hankkeen tarkoituksenmukaisuudesta. Opetusministeriö on asettunut puoltamaan museon aikaansaamista ja todennut museon ottamisen valtionosuuden piiriin ja nimeämisen valtakunnalliseksi erikoismuseoksi olevan mahdollista museon toimittua ammatillisesti kaksi vuotta. Tarkoitus on, että maatalousmuseo saa valtionapua vuoteen 2010 saakka maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta.”

Eduskunta on viimeksi ottanut kantaa maatalousmuseon saamaan valtion tukeen vuoden 2007 valtion tulo- ja menoarvion maa- ja metsätalousministeriön maaseudun kehittämistä koskevan momentin perusteluosassa:

”Eduskunta on valtionavun ehtona edellyttänyt museolta valtakunnallista toimintaa tavoitteena erikoismuseon status.

Tarkoituksena on, että maatalousmuseo saisi valtionapua vuoteen 2010 saakka maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta. Maa- ja metsätalousministeriö on katsonut, että museotoiminta sopii varsin huonosti sen hallinnonalalle. Valtiovarainvaliokunta pitää sopivampana opetusministeriön pääluokkaa, johon museotoiminta on pääosin muutenkin sijoitettu. Valiokunta pitää edelleen ajankohtaisena mietinnön VaVM 45/2005 toteamusta valtion tämääntyyppisen toiminnan kestävästä rahoitusvaihtoehdoista tehtävistä selvitystyöstä, joka tulee käynnistää ja saattaa loppuun viimeistään vuoden 2008 kuluessa.”

4.2 Museon hallinto ja organisaatio

Museon ylläpitäjänä toimii vuonna 1992 perustettu Suomen maatalousmuseosäätiö. Säätiön hallintoeliminä toimivat valtuuskunta ja hallitus. Valtuuskuntaan kuuluu vähintään 9 ja enintään 39 jäsentä. Vuonna 2006 määrä on 31 jäsentä.

Säätiö omistaa sataprosenttisesti oheistoimintayhtiön nimeltä Maatalousmuseon Päiste Oy, jonka toistaiseksi tärkein toimintamuoto on ylläpitää museomyymälää.

4.3 Museon henkilöstö

Museon vakinaiseen henkilökuntaan kuuluu (30.6.2007 tilanne) 9 henkeä, joista 6 on museoammatillista. Määräaikaisia työntekijöitä (kesätyöväkeä) on yhteensä yhden henkilötyövuoden verran. Lisäksi museolla on mahdollisuus tehdä opintoihin liittyvää harjoittelua tai suorittaa yhdyskuntapalvelua.

Ostopalveluna hankitaan ravintolatoiminnot, tietotekninen tuki, lämmitys sekä laki- ja tilitoimistopalvelut. Ravintolatoiminnan tuottaa Suomen maatalousmuseosäätiön omistama oheistoimintayhtiö Päiste, jonka palkkalistoilla on kaksi ravintolatyöntekijää.

Museojohtaja toimii oman toimensa ohella museosäätiön asiamiehenä.

4.4 Museon rahoituspohja ja talous

Tulot (2006)

Tulot yhteensä	1 456 762
Harkinnanvarainen valtionavustus	852 000
Loimaan kaupunki	160 000
Muut avustukset	47 079
Omatoiminen tuotto yht.	222 381
Pääsymaksut	85 492
Myyntitulot	19 204
palvelu- ja muut tuotot	70 606

Menot

Menot yhteensä	1 212 175
Palkkausmenot	339 908
Kiinteistömenot (sis. poistot)	535 738
Kokoelmahankintamenot	6 171
Muut menot	330 358

Valtionavustus on ollut neljänä viime vuonna (2004–2007) tasolla 852 000 euroa, josta 180 000 euroa on lisätty vuosittain eduskunnan päätöksellä kasvaneisiin kiinteistökustannuksiin. Suurin yksittäinen menoerä on Senaatti-kiinteistölle maksettava vuosivuokra, vuoden 2007 tasossa 378 000 euroa.

4.5 Toiminta

Maatalousmuseo:

- i. järjestää suurelle yleisölle tarkoitettuja näyttelyitä;
- ii. kartuttaa, luetteloii ja konservoi esinekokoelmiaan;
- iii. kerää muisteluita, perinteitä ynnä muuta tietoa ja aineistoa maataloudesta;
- iv. julkaisee ns. pieniä vihkosia, vuosikirjaa ja tulevaisuudessa muutakin kirjallisuutta maataloushistorian alalta;
- v. ylläpitää www.sarka.fi – sivustoa;
- vi. järjestää tapahtumia ja seminaareja toimialansa aihepiiristä.

Museon kävijämäärä v. 2006 oli 23 000 kävijää.

Nykyinen perusnäyttely kertoo vuodenkierron mukaan maatalouden töistä sekä hevosvetoisen aikana että koneellisen maatalouden kaudella. Näyttelyjen aiheita vuoden 2007 loppupuolella ovat Konehallin ”Konehurmio” sekä vaihtuvan näyttelyn tilan ”Hummani hei” suomenhevonon –näyttely. Museon ulkoalueella on latonäyttely, jossa on eri maakuntien hirsisiä heinälatoja.

Museon internet-sivuston www.sarka.fi käynneiksi v. 2006 tilastoitiin 143 000 käyntiä. Pysyviä kiinnostuksen kohteita ovat sukutilatietokanta ja ns. kuukauden esine.

Museon kokoelmissa on tällä hetkellä yli 7000 luetteloitua yksikköä, koon vaihdellessa salaajituskoneesta kirjaan.

Maatalouden aihepiiriin liittyvät keruukuulutukset aloitettiin jo vuonna 2005.

Museo on auki ympärivuotisesti ma-su 10–17. Poikkeuksena talvikausi, jolloin museo on maanantaisin suljettu. Tällöinkin museo on tilauksesta ryhmille auki.

Museo on koonnut maatalousteemaisten museoiden yhteistyöryhmän nimellä Museo-raitti. Saran lisäksi siihen osallistuu tällä hetkellä 18 muuta museota.

Museolla on toimintaa ohjaava säännöstönä mm. henkilöstön toimenkuvat, talousohjesääntö sekä kokoelmapolitiikka-asiakirja.

4.6 Toimitilat ja säätien kiinteistöt

Museon v. 2005 valmistuneen päärakennuksen omistaa Senaatti-kiinteistöt. Se on kooltaan 1 825 hym², josta 1 000 hym² on ns. korkea näyttelytilaa. Muut tilat ovat: aula, ravintolasali, keittiö, iso sali / vaihtuvien näyttelyjen tila, pieni kokoustila, toimistotila, tutkijahuoneita, kirjasto, näyttelyjen valmistelutila. Päärakennuksesta maksetaan vuosittain Senaatti-kiinteistöille 378 000 euron vuokraa, joka on indeksiin sidottu. Vuokrasopimus on tehty 20 vuodeksi. Vuokraan ei lisätä arvonlisäveroa, koska rakennuskustannusten alv on huomioitu jo vuokran perusteissa.

Päärakennus sijaitsee Senaatti-kiinteistön omistamalla 5 ha tontilla, joka on muotoiltu museokäyttöön sopivaksi (pysäköintialue, esittelykenttä, näytepellot, kasvimaat, kumpareita). Tälle alueelle valmistuu v. 2007 kuluessa museosäätien omalla rahoituksellaan rakennuttama 990 m²:n uusi konenäyttelyhalli. Museoalueen välittömässä läheisyydessä oleva omakotitalokiinteistö Rinti pihoineen on kokonaan säätien omistuksessa, mutta se ei sovelu museokäyttöön.

Museolla ei ole varsinaista arkistotilaa. Tilapäisenä arkistotilana käytetään museon pommisuoja. Suuri osa museon vanhoista kirjoista on sijoitettu tilapäisesti Loimaan Terveyskeskuksen omistamiin arkistokelpoisiin kellaritiloihin. Museon käyttökirjasto on sijoitettu museon päärakennuksen kirjastotilaan.

Museota rakennettaessa jouduttiin tilaohjelmasta kustannussyistä karsimaan museon auditorio/ kokoussali. Sellaisena käytetään toistaiseksi museon vaihtuvien näyttelyiden tilaksi rakennettua ikkunatonta tilaa.

Museon esinekokoelmat on varastoitu kahteen entiseen ns. Laarimäen suoramyyntihalliin n. 10 km etäisyydelle museosta valtatie 9:n varteen. Hallit tontteineen ovat museosäätien omistuksessa. Halleissa on pinta-alaa yhteensä 2628 hym². Silti varastotilan lisätarve on maatalouskoneiden suuren koon vuoksi vääjäämätön.

4.7 Kehittämissuunnitelmat

Vaikka museot eivät kykene toimimaan omilla toimintatuotoillaan, on museotoiminnan haasteena kuitenkin omien tuottojen kasvattaminen. Se edellyttää panostuksia markkinointiin ja museon tunnettuuden lisäämiseen. Lipunmyyntitulojen osuus tuotoista on parhaassakin tapauksessa melko pieni. Omien tuottojen (pääsyliput, tilavuokrat, palvelutuotot) osuus tuloista on valtakunnallisilla erikoismuseoilla keskimäärin n. 25 %.

Maatalousmuseon kokemuksen mukaan sanat ”maatalous” ja ”museo” eivät valitettavasti ole riittävän houkuttelevia. Kokemuksen ja saadun palautteen mukaan museossa käyneet kuitenkin yllättyvät myönteisesti. Nimenomaan maatalousmuseo onkin nyky-yhteiskunnassa varsin urbaani asia. Myös museon sijainti kaukana keskuksista asettaa haasteita toiminnalle. Museo ei myöskään saa vetoapua valmiiksi tunnetuista matkailukohteista.

Maatalousmuseon syrjäisestä sijainnista johtuen museorakennuksen on oltava monikäyttöinen: museo sijaitsee 1,5 tunnin matkan päässä valtakunnan pääväylistä. Toinen haaste seuraa maatalouskoneiden koosta: ne vaativat runsaasti varastotilaa. Kolmas haaste kohdataan tietotekniikan puolella, jossa on kyettävä vastaamaan asiakkaiden odotuksiin.

Museo on parhaillaan laatimassa vuoteen 2012 ulottuvaa strategiaa, jossa asetetaan museon kehittämistoimenpiteet prioriteettijärjestykseen. Työryhmän tietoon on saatettu, että ne ovat:

- 1 museon omatoimisten tuottojen lisääminen kehittämällä myytäviä palveluja ja museosisältöjä
- 2 päärakennuksen lisäosan auditorio- ja arkistotilojen rakentaminen (arvioitu alustava. kustannus 1,5 - 2 milj. e)
- 3 Laarimäen kolmannen hallin rakentaminen (arv. kustannus 350 000 e)
- 4 2–3 uutta työntekijää, aluksi mahdollisesti hankkeiden kautta

Laajennushankkeen tavoitteena on museaalisten tavoitteiden lisäksi parantaa museon mahdollisuuksia hankkia omatoimisia tuottoja mm. tilavuokrauksen avulla.

Museosäätiön mukaan Senaatti –kiinteistöt on ilmaissut kysyttynä kantanaan koskien maatalousmuseon lisärakennusta, että periaatteessa lisärakennuksen rakentaminen esimerkiksi v. 2009 (1,5–2 M€) mahtuu heidän rakentamisohjelmaansa. Selvitettäviä asioita ovat kuitenkin vuokran määrä sekä riittävä varmuus vuokran maksun jatkumisesta. Työryhmä kuuli mm. kiinteistökysymysten osalta valtiovarainministeriön edustajia. Heidän kantansa oli kuitenkin tässä suhdannetilanteessa varauksellinen Senaatti-kiinteistöjen mahdollisuuksista uusiin investointeihin, erityisesti muiden kuin valtion omien laitosten osalta.

Museosäätiön tähän asti kokoama pääoma sitoutuu lähes kokonaan valmistuvaan Konehalliin.

5 Työryhmän esitykset

Työryhmä on toimeksiantonsa mukaisesti pyrkinyt selvittämään, miten Suomen metsämu-
seo Lusto ja Suomen maatalousmuseo Sarka olisi mahdollista siirtää maa- ja metsätalous-
ministeriöltä opetusministeriön rahoitusjärjestelmien piiriin. Edellytyksenä siirrolle on, että
museoiden valtionapu siirretään maa- ja metsätalousministeriön pääluokasta opetusministe-
riön pääluokkaan. Luston osalta kiinteistöjen laajennus- ja peruskorjaushankkeen rahoituk-
seen, kiinteistöjen hallintaan ja ylläpitoon liittyvät kysymykset tulee ratkaista ennen siirtoa
opetusministeriölle.

Siirron edellytysten osalta työryhmä on selvittänyt seuraavia asiakokonaisuuksia:

1. Museoiden perustaminen ja valtion osallistuminen museoiden toimin- nan rahoittamiseen

Museoiden sidos- ja taustayhteisöjen ohella maa- ja metsätalousministeriön rooli on ollut
keskeinen molempia museoita perustettaessa. Eduskunta on puoltanut kannanotoissaan
museoiden perustamista ja valtioneuvosto eduskunnan tuella myöntänyt perustamiseen tar-
vittavan investointirahoituksen sekä suuren osan toimintakustannuksista. Museoiden toi-
minnan pitkäjänteisen kehittämisen varmistamiseksi, että valtion osallistuminen museoiden
toiminnan tukemiseen on jatkossakin välttämätöntä.

2. Museoiden toiminta ja kehittämissuunnitelmat

Molemmat museot pyrkivät kehittämään toimintaansa valtakunnallisesti toimivina erikois-
museoina. Haasteita toiminnalle asettavat riittävän perusrahoituksen turvaaminen, kiinteis-
töjen ylläpito ja rakennushankkeiden loppuunsaattaminen sekä toiminnan ja henkilöstön
maltillinen kehittäminen vastaamaan valtakunnallisen museotoiminnan vaatimuksia. Myös
museoiden melko syrjäinen sijainti asettaa haasteita toisaalta kävijöiden tavoittamiselle,
toisaalta taas muun ulkopuolisen rahoituksen löytämiselle, varsinkin ko. talousalueilta.
Työryhmä katsoo kuitenkin, että museoiden tulisi muiden rahoitusmahdollisuuksien sel-
vittämisen ohella mahdollisuuksien mukaan pyrkiä lisäämään museoiden tunnettuutta ja
omien tuottojen osuutta tuloista kehittämällä uusia palveluita ja luomalla uusia kumppa-
nuuksia. Lusto on omalla tulorahoituksella ja yksityiseltä sektorilta hankkimillaan projek-
tirahoituksella kattanut vuosittain keskimäärin 45 % toiminnan kuluista. Sarka vastaavasti

18 % (julkinen tuki 82 %). Näin ollen etenkin Luston kohdalla omatoimiset tuotot ovat museotoimialaan verrattuna jo nykyisellään erittäin korkeat. Saran osalta julkisen tuen suhteellista osuutta nostaa Senaatti-kiinteistöille maksettava vuokra.

3. Kiinteistöihin liittyvät kysymykset

Valtio on osallistunut merkittävästi molempien museokiinteistöjen rahoitukseen. Metsämuseo Luston kiinteistö on ylläpitävän museosäätiön omistuksessa, Maatalousmuseo Saran päärakennuksen omistaa Senaatti-kiinteistöt. Lisäksi Lustolla on käynnissä museon laajennusvaiheen vieminen eteenpäin siten, että tilat saadaan yleisökäyttöön ja Sarka suunnittelee museon tilaohjelman täydentämistä mm. auditoriolla ja arkistotiloilla.

Lusto

Luston käytössä olevan kiinteistön omistaa ja sitä hallinnoi Suomen Metsämuseosäätiö. Vanha osa on otettu käyttöön 1994 ja laajennusosa on osittain käyttöönotettu keväällä 2005. Laajennuksen II-vaiheen työt käynnistettiin karsittuna alkuperäisestä suunnitelmasta syyskuun alussa 2007. Suunnitelman mukaan näyttelyt voitaisiin avata 15.5.2008.

Kiinteistön osalta työryhmä on selvittänyt kaksi vaihtoehtoista etenemistapaa:

- a) kiinteistö säilyy Metsämuseosäätiön omistuksessa ja museosäätiö vastaa sen peruskorjauksesta, laajennuksesta ja ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista.
- b) kiinteistö siirretään erikseen sovitulla menettelyllä Senaatti-kiinteistöjen hallintaan. Senaatti-kiinteistöjen tekemän arvion perusteella vuokran määrä tulisi olemaan 750 000–850 000 euroa/vuosi. Vuokran lisäksi museo vastaisi tällöin kunnossapitoa lukuun ottamatta muusta kiinteistön ylläpidosta (ml. sähkö ja siivous).

Työryhmä esittää, että Metsämuseosäätiö selvittää vuoden 2008 loppuun mennessä kiinteistöjen kehittämissuunnitelman sekä peruskorjausohjelman toteuttamis- ja rahoitusmahdollisuudet, joista tulee neuvotella maa- ja metsätalousministeriön sekä opetusministeriön kesken.

Sarka

Työryhmä esittää, että Maatalousmuseosäätiö selvittää vuoden 2008 loppuun mennessä kiinteistöjen kehittämissuunnitelmien toteuttamis- ja rahoitusmahdollisuudet, joista tulee neuvotella maa- ja metsätalousministeriön sekä opetusministeriön kesken.

4. Museoiden siirto maa- ja metsätalousministeriöltä opetusministeriölle

Valtion tuki museoille on niiden perustamisesta lähtien kanavoitu maa- ja metsätalousministeriön kautta, mikä tukee museoiden pyrkimystä toimia museotoiminnan ohella tulevaisuuteen suuntautuneina oman alansa tieto- ja toimintakeskuksina. Yhteistyön jatkuminen maa- ja metsätalousministeriön kanssa on tärkeää varmistaa jatkossakin, vaikka vastuu museotoiminnan rahoittamisesta siirtyisi opetusministeriölle.

Ministeriöiden tulee huolehtia, että museosäätiöillä on ajantasainen tieto työryhmän esitysten toimeenpanosta ja niihin liittyvän päätöksenteon etenemisestä.

Museoiden siirto maa- ja metsätalousministeriöltä opetusministeriölle edellyttää työryhmän näkemyksen mukaan seuraavia toimenpiteitä:

Metsämuseo Lusto

Metsämuseo Luston vuotuinen toiminta-avustus valtion talousarvion momentilla 30.60.50 on ollut 520 000 euroa. Lisäksi eduskunta on myöntänyt samalle momentille museon kasvaneisiin kiinteisiin kustannuksiin vuonna 2006 ja 2007 150 000 euron lisämäärärahan.

Metsämuseo Luston siirto opetusministeriölle edellyttää, että

- opetusministeriö nimeää, Museoviraston annettua asiasta lausuntonsa, Metsämuseo Luston valtakunnalliseksi erikoismuseoksi ja myöntää sille korotettua valtionosuutta 1.1.2011 alkaen
- museon vuotuinen toimintamääräraha 670 000 euroa siirretään opetusministeriön pääluokkaan maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.60.50.
- museolle määräytyvän valtionosuuden ja tämänhetkisen valtionavustuksen erotus osoitetaan museolle harkinnanvaraisena valtionavustuksena opetusministeriön pääluokasta
- lisäksi mahdollisten ennen siirtoa tapahtuvien kiinteistöjärjestelyjen aiheuttamat muutokset otetaan huomioon määrärahan mitoituksessa.

Maatalousmuseo Sarka

Maatalousmuseo Sarka saa toimintaansa eduskunnan lausuman mukaisesti valtionavustusta maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.10.50 vuoden 2010 loppuun. Valtionavustuksen määrä on vuosina 2004–2007 ollut 852 000 euroa, josta 180 000 euroa on eduskunnan päättämä lisäys.

Maatalousmuseo Saran siirto opetusministeriölle edellyttää, että

- opetusministeriö nimeää, Museoviraston annettua asiasta lausuntonsa, Maatalousmuseo Saran valtakunnalliseksi erikoismuseoksi ja myöntää korotettua valtionosuutta 1.1.2011 alkaen
- museon vuotuinen toimintamääräraha 852 000 euroa siirretään maa- ja metsätalousministeriön momentilta 30.10.50 opetusministeriön pääluokkaan
- museolle määräytyvän valtionosuuden ja tämänhetkisen valtionavustuksen erotus sekä Senaatti-kiinteistöille maksettavan vuokran osuus maksetaan museolle harkinnanvaraisena avustuksena opetusministeriön pääluokasta.
- mikäli maatalousmuseon päärakennuksen lisäosan (auditorio- ja arkistotilat) investointi toteutuu Senaatti-kiinteistöjen toteuttamana ennen museon siirtoa, otetaan investoinnin aiheuttamat muutokset huomioon määrärahan mitoituksessa.

**Liite 1. Valtakunnalliset erikoismuseot (Museotilasto 2006)
Henkilökunta ja talous 2006**

Museon nimi	Henkilökunta			Menot						
	henk. työvuosi	vakinainen	museo-ammattilinen	menot yhteensä	vakinaisen palkkausmenot	muut palkat ja palkkiot	kiinteistömenot	kokoelma-hankinnat	muut menot	
Designmuseum*, Helsinki	33	18	12	2 956 714	917 942	133 351	1 146 137	14 440	744 844	
Forum Marinum*, Turku	18	15	4	1 048 936	559 474	67 838	324 495		97 129	
Mobilian Auto- ja tiemuseo*, Kangasala	16	8	4	1 060 000	278 600	151 600	315 200	150	314 450	
Saamelaimuseo Siida*, Inari	16	10	3	1 556 730	327 691	214 876	548 951	25 000	440 212	
Suomen Ilmailumuseo*, Vantaa	6	6	2	350 821	151 631	5 693	58 808	1 488	133 201	
Suomen käsityön museo, Jyväskylä	13	10	7	1 007 834	344 163	199 108	304 097	5 075	155 391	
Suomen lasimuseo, Riihimäki	15	11	5	749 091	284 020	112 640	201 292	7 905	143 234	
Suomen rakennustaitteen museo*, Helsinki	26	20	19	1 831 761	663 110	160 451	393 859	25 393	588 948	
Suomen Rautatiemuseo*, Hyvinkää	10	7	6	499 130	189 241	106 782	128 135	49 111	25 861	
Suomen Urheilumuseo*, Helsinki	17	13	10	948 703	425 254	120 233	99 541	400	303 275	
Suomen valokuvataiteen museo*, Helsinki	14	11	9	1 387 672	317 301	303 468	335 083	34 320	397 500	
Teatterimuseo*, Helsinki	10	6	6	957 121	205 871	198 163	293 790		259 297	
Tekniikan museo*, Helsinki	14	8	6	812 501	286 222	73 458	327 814		125 007	
Työväen keskuksen museo*, Tampere	13	9	6	674 797	272 997	248 625	8 619	698	143 858	
Yhteensä	221	151	99	15 841 811	5 223 517	2 096 286	4 485 821	1 633 980	3 872 207	
Keskimmäärin	18	11	7	1 131 558	373 108	149 735	320 416	14 907	276 586	
N	14	14	14	14	14	14	14	11	14	
Lusto Suomen metsä museo*, Punkaharju	16	11	5	1 374 700	394 300	170 000	561 000	1 200	248 200	
Suomen maatalous museo Sarka*, Loimaa	9	8	6	1 212 175	331 625	8 283	535 738	6 171	330 358	

Museon nimi	Tulot									
	Valtionavut		kunta	muut avustukset	Omatoinimen tuotto	pääsymaksut	myyntitulot	palvelu- ja muut tulot	sponsori- tuki	
	valtion- osuus	hark.varvaltionavustus								
Designmuseo*, Helsinki	363 680	1 653 311		103 268	819 177	293 624	29 351	96 743	399 459	
Forum Marinum*, Turku	138 545	87 000	532 700	14 947	276 887	128 637	66 631	81 419		
Mobilia Auto- ja tiemuseo*, Kangasala	121 227	10 000		209 289	7 17 392	93 802	72 552	551 038		
Saamelaismuseo Siida*, Inari	138 545	507 542	50 000	204 592	604 857	205 854	204 558	194 445		
Suomen Ilmailumuseo*, Vantaa	103 909		52 000	7 000	188 083	52 728	64 486	70 869		
Suomen käsityön museo, Jyväskylä	259 771	236 500	445 912		65 651	11 640	54 011			
Suomen lasimuseo, Riihimäki	207 816	28 609	365 236	7 500	139 930	39 508	73 716	13 901	12 805	
Suomen rakennustaiteen museo*, Helsinki	415 634	878 758			511 083	14 737	159 727	186 971	149 648	
Suomen Rautatiemuseo*, Hyvinkää	138 545	39 000	119 400	130 000	112 002	37 580	62 502	11 920		
Suomen Urheilumuseo*, Helsinki	259 771	448 241	17 000		257 974	11 672	11 499	234 803		
Suomen valokuvataiteen museo*, Helsinki	242 453	538 144	303 729	187 137	127 766	68 643	30 300	28 823		
Teatterimuseo*, Helsinki	190 499	451 050	245 923	7 926	131 648	36 002	7 101	88 545		
Tekniikan museo*, Helsinki	242 453	265 000	253 000	146 882	60 378	30 195	6 774	23 409		
Työväen keskusmuseo*, Tampere	155 863	288 400		78 229	164 801	23 190	73 964	45 541	22 106	
Yhteensä	2 978 711	5 312 655	2 384 900	1 215 670	4 177 629	1 048 012	917 172	1 628 427	584 018	
Keskimmäärin	212 765	408 666	238 490	101 306	298 402	74 858	65 512	125 264	146 005	
N	14	13	10	12	14	14	14	13	4	
Lusto Suomen metsämuseo*, Punkaharju		676 000	60 547	254 360	258 520	143 460	27 700	87 360		
Suomen maatalousmuseo Sarka*, Loimaa		852 000	160 000	47 079	175 302	85 492	19 204	70 606		

Liite 2: Toiminta 2006

Museon nimi	Avoin- naolo tuntia/ vuosi	Kävijät kävijä- määrä	Kokoelmat				Näyttelyt						Jul- kai- sut
			joista ilmais- kävijät	esine- määrä kultt.hist. museo	teos- määrä taide- museo	kuva- määrä	omaa tuotan- toa	yhteis- tuotan- toa	muiden tuotan- toa	valmis- tuneet kierto- näytt.	ulko- mail- le	näyt- telyt yht.	
Designmuseo*, Helsinki	2 319	71 643	22 463	34 566		96 000	9	6	2	1	10	28	
Arabian museo*, Helsinki	**	13 133		27 000		10 000							
littalan lasimuseo*, Kalvola		10 584		**		15 000							
Nuutajärven lasimuseo*, Ujala	sop.												
Forum Marinum*, Turku	2 414	35 381	11 928	5 011		592	3	1	1			5	1
Museolaivat	720	15 967	4 070										
Mobilia Auto- ja tiemuseo*, Kangasala	2 506	29 930	3 000	4 445		17 119	1	3				4	1
Saamelaismuseo Sida*, Inari	2 882	53 636	6 329	4 118		13 220	2	2	1			5	1
Suomen Ilmailumuseo*, Vantaa	2 918	23 595	1 876	8 500		81 500	2	1				3	
Suomen käsityön museo, Jyväskylää	2 150	31 272	29 022	23 200		24 221	4	3	23	2		32	1
Suomen lasimuseo, Riihimäki	2 384	19 428	8 736	27 771		46 034	3	3	3		1	10	3
Suomen rakennustaiteen museo*, Helsinki	2 000	35 900		400 000		100 000	5	4	8	3	11	31	2
Suomen Rautatie museo*, Hyvinkää	1 319	25 037	13 900	9 000		100 000	1	1				2	
Suomen Urheilumuseo*, Helsinki	1 874	16 855	13 181	32 000		250 000	5			1		6	3
Suomen valokuvataiteen museo*, Helsinki	2 128	18 060	7 001			13 177	4	3	2			9	1
Teatterimuseo*, Helsinki	2 100	13 686		10 060		275 000	2	1	1	2		6	2
Tekniikan museo*, Helsinki	1 060	19 065	9 625	48 000		50 000	4					4	
Työväen keskusmuseo*, Tampere	2 079	23 511	18 254	70 000		350 000	7	2	3	1		13	1
Yhteensä	30 853	456 683	149 385	703 671		4 828 686	52	30	44	10	22	158	16
Keskimäärin	1 815	26 864	11 491	46 911		301 793	4	3	5	2	7	11	2
N	17	17	13	15		16	14	12	9	6	3	14	10
Lusto Suomen metsämuseo*, Punkaharju	2 396	28 777	1 418	8 700		240 000	1	4	1			6	1
Suomen maatalousmuseo, Sarka*, Loimaa	2 600	22 872	3 772	4 000		1 000	1		4			5	2

Liite 3: Metsätietokeskus Luston kiinteistöselvitys

Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki Oy

Tehtaankatu 29 A, FIN- 00150 Helsinki, 09-2511020, fax 09-25110210

METSÄTIETOKESKUS LUSTON KIINTEISTÖSELVITYS

20.2.2007

MUSEOKIINTEISTÖJEN NYKYTILANNE, KUN LAAJENNUKSEN ENSIMMÄINEN VAIHE ON VALMIS

MUSEON VANHA OSA

Laajuustiedot

- Kerrosala 3300m²
- Bruttoala 4500m²
- Tilavuus 25000m³
- Paloluokka P1

Laajennuksen 1. vaiheen yhteydessä vanhassa osassa suoritettut rakennustoimenpiteet

- Vanhan kahvilan keittiön koneet on poistettu. Keittiötila ei tällä hetkellä ole käytössä.
- Vanha lastauslaituri ja siihen liittynyt jätekatos on purettu.

Rakenteet

Perustus

- teräsbetoniset anturat ja perusmuurit

Alapohja

- Maanvarainen teräsbetonilaatta

Välipohja

- Välipohjat teräsbetonirakenteisia, joko ontelolaattoja tai paikalla valettuja betonilaattoja.

Yläpohja

- Yläpohjat ovat teräsbetonirakenteiset joko ontelolaatta- tai paikalla valettuja rakenteita.

Vesikate

- Näyttelytilojen vesikaton alusrakenteet on tehty puusta ja pinta on bitumikermirakenne, jonka päällä on suojakiveys.
- Sisääntulotaso on ensimmäisen kerroksen työtilojen katto, jonka kantavana rakenteena on ontelolaatat lämmön- ja vesieristyksineen ja pinta betonilaatalla laatoitettu.

Ulkoseinät

- Ulkoseinät ovat teräsbetonia, kuorirakenne, välissä lämmöneristys 140mm.

Sisäseinät

- Kantavat väliseinät pääosin sileävalubetonia (ns. nappibetoni) ja teräsbetonipilareita.
- Kevyet väliseinät ovat puurunkoisia seiniä ja teräsrakenteisia lasiseiniä.
- Ensimmäisessä kerroksessa väliseinät on muurattu pääasiallisesti tiilestä.
- Wc-tilojen jakoseinät ovat teräsrunkoisia. Verhouksena vaneri ja pintakäsittelynä kuultokäsittely.

Ulkopuoliset rakenteet

- Sisääntulotasolle johtava silta on teräsrakenteinen, päällystetty harvalaudoituksella. Kaiteet ovat teräsrakenteiset, kaiteiden käsijohteet puuta.
- Sisääntulotasoa reunustavat lämmittämättömät vitriinirakenteet on tehty teräsrakenteisina ja verhoiltu lehtikuusirimoin. Rimoitus ja pintakäsittely kuten rakennuksen julkisivuissa.
- Sisääntulotasolta rantaan johtava ulkoporras on paikalla valettu teräsbetonirakenteinen porraskäytävä ja päällystetty betonilaatoin. Kaiteet teräsrunkoisia, maalattuja ja käsijohteet kuultokäsittelyä puuta.
- sisäänkäyntikatoksen teräsrakenteinen, Teräsosat on maalattu ja katoksen alapuoli on verhoiltu puurimoin, jotka on kuultokäsittely.
- Kahvilan ulkopuolella on teräsrunkoinen "pergola", jonka päällä on lehtikuusirimoitus.

Täydentävät rakennusosat

Puuikkunat

- Puuikkunat ovat sisään aukeavia kaksipuitteisia ikkunoita mallia mse tai kiinteitä ikkunoita mallia msk. Ikkunoissa on kolminkertainen lasitus. Karmit ja puitteet mäntyä, pintakäsittelynä on kuultokäsittely.

Metallirakenteiset ikkunat

- Teräsrakenteisia ikkunoita (lasiseiniä) ovat mm. kahvilan ja näyttelytilan rampin ulkoseinät. Lasitus on tehty kolminkertaisin lasituksin. Teräsosien pintakäsittelynä on peittomaalaus.
- Näyttelytilojen katossa on kattoikkunoita, joiden runkorakenne on terästä ja lasitus alumiiniprofiilein. Lasitus 3- k lasein. Kattoikkunat on varustettu savunpoistoikkunoin.

Sisäovet

Puuovet

- Puurunkoisia, vaneripintaisia ovia ja liukuovia. Pintakäsittelynä kuultokäsittely.
- Puukehyksisiä lasiovia ja lasisia liukuovia, kehys mäntyä, kuultokäsittely.

Metallirakenteiset ovet

- Palo-ovet ovat teräsrunkoisia eristettyjä ovia pintana maalattu teräslevy

Ulko-ovet

Puuovet

- Ovet ovat puukehyksisiä lasiovia. Kehys ja karmit mäntyä, pinta kuultokäsitelty. Lasitus mäntylisoin 3-k umpiolasein. Ovissa on teräksiset vinojäykisteet, jotka on tehty pyöreästä tankoteräksestä.

Metallirakenteiset ovet

- Puitterakenteet on tehty lämpökatkoprofiilein.
- Osa ovista on teräslevyverhoiltuja maalattuja ovia. Ilmanvaihtokonehuoneen ovi on lautaverhoiltu, pintakäsittelynä kuultokäsittely.
- Lasiseiniin liittyvien lasiovien kehykset on vuorattu puulla (mänty) pinta kuultokäsitelty

Pintamateriaalit

Ulkoseinät

- Pintaverhouksena lehtikuusirima, joka on terväkäsitelty Uula tuotteen Roslagin mahongilla.
- Joiltakin osin ulkoseinäpintana on käsittelemätön sileävalubetoni.

Sisäseinät

- Näyttelytilojen ja aulojen seinät ovat pääosin verhoillut laudalla tai harvalla rimoituksella pintakäsittelynä lakkaus tai vaalennettu kuultokäsittely.
- Toimistotilojen seinissä kipsilevyverhous, tasoitus ja maalaus.
- Auditorion seinäpintoina ovat ritilä, vaneri ja käsittelemätön betoni. Ritilöissä ja vanereissa on kuultokäsittely.
- Osa sileävalubetonipinnoista on jätetty näkyviin
- Tiiliseinien pintakäsittelynä on maalaus.

Sisäkaton

- Näyttelytilojen ja aulatilojen sisäkatto on tehty pääosin puusäleistä. Eräin osin kyseisissä tiloissa on myös vaneripintaisia alakaton osia.
- Toimistotiloissa on sekä kipsilevyisiä, että vaneripintaisia alakaton osia.
- Auditorion sisäkatto on verhoiltu vanerilevyin.

Lattiat

- Näyttelytilojen, vastaanotto aulan ja toimistotilojen käytävien lattiat ovat hiottua ja lakattua betonia.
- Kahvilatilat lattiat on tehty lakatuista betonilaatoista. Kabinetin lattia on pontattua mäntyä, joka on lakattu.
- Arkistotilojen lattia on hiottua, pölynsuojakäsiteltyä betonia.
- Auditorion lattia on tehty osin hiotusta, lakatusta betonista ja osin lakatusta sauvaparketista.
- lakatusta puusta on verhoiltu kulkusillat, kävelyrampit, toimistotilojen lattiat ja osa näyttelytilojen lattioista.
- Wc- ja pesutilojen lattiat on laatoitettu.

VANHA RAKENNUS PINTAMATERIAALILUETTELO

LATTIAT

- L 1 Betoni, hiottu ja lakattu
- L 2 Betoni, hiottu ja pölynsuojakäsittely
- L 3 Ponttilauta, 45 x 70 mm, puukoolaus
- L 4 Ponttilauta, 45 x 95 mm, puukoolaus
- L 5 Ponttilauta, 33 x 95 mm, alusvaneri
- L 6 Sauvaparketti, 22 mm, lakattu alustana vaneri
- L 7 Laatoitus, 50 x 50 mm
- L 8 Epoksinnoite
- L 9 Betonikiveys, 500 x 500 x 50 mm
- L 10 Muovimatto
- L 11 Lattiaelementti
- L 12 Harvalauta
- L 13 Jalkaritiä
- L 14 lämpöpatterisvyennyksen suojaritiä

SISÄKATOT

- AK 1 Puusäle, 28 x 36, jako kk 75 mm
- AK 2 Puusäle, 21 x 33, jako kk 40 mm
- AK 3 Vanerilevy, paksuus 12 mm
- AK 4 Vanerilevy, paksuus 12 mm, rei'itetty, yläpuolella musta mineraalivilla 30 mm
- AK 5 Akustointilevy 30 mm, kosteuden kestäväksi pinnoitettu.
- AK 6 Akustointilevy 50 mm
- AK 7 Lastuvillasegmenttilevy paksuus 30 mm, pinta maalattu
- AK 8 Kipsilevy, tasoitettu ja maalattu
- AK 9 Profiilipelti, korkeus 45 mm kallistus 1:50
- AK 10 Betoni
- AK 11 Kattoelementti
- AK 12 Harvalauta

SISÄSEINÄT

- B 1 Betoni, käsittelemätön
- B 2 Betoni, vanerimuottipinta, näkyvät sidepulttireiät, (ns. nappibetoni), ei pintakäsittelyä.
- B 3 Betoni, pintana teräshierto
- B 4 Betoni, Teräsmuottipinta
- HL 1 Harva lautaverhous
- HL 2 Harva soiroverhous
- HL 3 Harva lautaverhous
- LA Lautaverhous
- M Maalaus
- K Kipsilevy
- Ka Kaakelilaatta

Kalustus ja varustus

Erikoistyönä tehtyjä kalusteita ovat mm. seuraavat:

- Auditorion pöytä ja takaseinän hylly
- Vanha kahvilan tarjoilutaso
- Myymälän lehtihyllyköt

- Naulakot ja wc-tilojen tasot
- Toimistokaapit
- Näyttelykalusteita näyttelytiloihin
- Lämpöpatterisäleiköt ja iv-säleiköt seinissä

Talotekniikka

Lämmitys ja ilmastointi

- Rakennus on varustettu koneellisella ilmastoinnilla ilman kostutuksineen ja jäähdytyksineen
- Rakennuksessa on vesikeskuslämmitys vesipatterein ja se on liitetty kaukolämpöön.

Sähkö

- Rakennus on liitetty sähköverkkoon.
- Oivissa on sähköinen valvontajärjestelmä.

MUSEON LAAJENNUS, ENSIMMÄINEN VAIHE

Yleistä

Ensimmäisessä rakennusvaiheessa laajennus on ulkopuolelta tehty kokonaan valmiiksi.

Rakennuksen sisällä näyttelyhalli ja monitoimitilat ovat keskeneräisessä kunnossa. Monitoimitilojen viereen tuleva yhdyskäytävä on rakentamatta. Muilta osin laajennuksen tilat ovat valmiit ja toimintakuntoiset.

Laajennuksen piha-alueet ovat keskeneräisiä. Pihalta puuttuu valaisimia, laatoituksia, asvaltointia jne. Istutustyöt on pääosin saatettu päätökseen.

Laajennuksen laajuustiedot

- kerrosala 2720 m², josta lämmittämätöntä tilaa (konehalli) 450 m²
- kokonaisala 2870 m²
- tilavuus 14500 m³, josta lämmittämätöntä tilaa (konehalli) 2700 m³
- paloluokka P1

Rakenteet

Perustus

- Anturat ja rakennekehien perustukset on tehty paikalla valuna teräsbetonista
- Perusmuurit on tehty teräsbetonisista sokkelielementeistä

Alapohja

- Maanvarainen teräsbetoni-laatta

Välipohja

- Kaksikerroksisella osuudella välipohja on tehty betonirakenteisena ontelolaatoista
- Näyttelyhallin parvirakenteet ovat kertonpuurakenteisia puuelementtejä. Ravintolan puoleinen parven osa on paikalla valettua teräsbetonia.

Rakennusrunko

- Näyttelyhallin ja toisen kerroksen ravintolatilojen kantavat runkorakenteet on tehty liimapuukehystä.
- Ensimmäisessä kerroksessa (monitoimitila ja arkisto) on kantavana rakenteena teräsbetoniseinät ja teräsbetonipilarit.

Yläpohja

- Koko rakennuksen yläpohja on tehty kertopuurakenteisina puuelementteinä
- Eristevahvuus on 300mm U-arvo 0,16 W/m²K.
- Kylmän konevaraston yläpohja on eristämätön.

Vesikatto

- Näyttelyhallin, ravintolatilojen ja ilmanvaihtokonehuoneen vesikatto on bitumikermieristetty (VE80) ja päällä suojaava singelikerros.
- Konevaraston vino katto on bitumikermieristetty (VE40).

Ulkoseinät

- Julkisivuelementit ovat kertopuurunkoisia elementtejä, eristeenä mineraalivilla 172mm, U-arvo 0,25W/m²K. Elementin sisäverhouksena on 2-kertainen kipsilevy ja ulkoverhouksena 9mm kipsilevy. Elementin alaosassa on sisäpuolella 2500mm korkeuteen ulottuva vanerilevy.

Sisäseinät

- Kantavat väliseinät ovat pääosin sileävalubetonia (ns. "nappibetoni") ja teräsbetonipilareita.
- Toisen kerroksen ravintolan kabinetin väliseinä on puurunkoinen seinä, jossa lasiset yläosat.
- Näyttelyhalli on eristetty lämpimistä tiloista väliaikaisella lämmöneristetyllä väliseinällä. Pintana näyttelyhallin puolella on käsittelemätön gyproc ja lämpimien tilojen puolella (ravintola) tasoitus ja maalaus.
- Ensimmäisessä kerroksessa väliseinät on muurattu tiilestä.
- Keittiön seinät ovat muuratut tiilestä.
- Keittiön kylmiöt ovat kylmähuone-elementtejä.

Erityisväliseinät

- Ravintolan kabinetin ja ravintolatililan välissä on siirtoseinä.

Täydentävät rakennusosat

Ikkunat

- Ikkunat ovat puuikkunoita, avattavat ikkunat ovat sisäänaukeavia kaksipuitteisia, mallia mse, kiinteät ikkunat ovat mallia msk joista valtaosa paikalla, esivalmistetuista puukarmeista kasattuja, kiinteitä lasisia julkisivun osia.
- Kaikissa ikkunoissa on kolminkertainen lasitus.

Ulko-ovet

- Puurakenteisia ulko-ovia ovat ravintolan puukehyksiset lasiovet.
- Teräsrunkoisia paneloituja ovia ovat näyttelyhallin, pääsisäänkäynnin tuulikaapin ja konevaraston sekä lastauslaiturin ulko-ovet

Sisäövet

- Puurakenteiset sisäövet ovat puukehyksisiä lasioivia lasiparioivia ja laakaovia. Kehysoivissa materiaalina kuultokäsitelty mänty ja umpioivissa kuultokäsitelty vaneri.

Talotekniikka

Lämmitys ja ilmastointi

- Koneellinen ilmanvaihto lämmön talteenotto, osittainen ilman jäädytys ja kosteus (ravintolatilassa ja arkistotiloissa) Näyttelyhallissa tällä hetkellä vain koneellinen poisto. Ilmastointi rakennetaan valmiiksi näyttelyhallin osalta toisessa rakennusvaiheessa.
- Rakennuksessa pääasiallisena lämmityksenä vesikeskuslämmitys patterein. Pesu- ja pukutiloissa sähkötoiminen lattialämmitys. Näyttelyhallissa tällä hetkellä tilapäinen lämmitys lämpöpuhaltimin.
- Näyttelyhallissa vain lämpöpuhaltimin ylläpidetty peruslämpö.

Sähkö

- Laajennus on tällä hetkellä liitetty vanhan talon sähköpääkeskukseen
- Laajennuksessa on osittain toteutettu kulunvalvontajärjestelmä.
- Näyttelyhallissa ja monitoimitilassa sähkötoista on toteutettu vain kaapelihyllyt ja putkitukset.

Sprinklerijärjestelmät

- Laajennus on kokonaisuudessaan varustettu sprinklerijärjestelmällä (P1 luokituksen vaatimus).
- Näyttelyhallin sprinklerijärjestelmästä puuttuvat alakaton suuttimet.

Pintamateriaalit

Ks. myös liite 1, huoneselitys

Ulkoseinät

- Verhoiluna lämpökäsitelty kuusi, jonka pintakäsittelynä on sävytetty kuultokäsittely.
- Lastauslaiturin seinä on sinkitty teräsrunko, joka ulkopuolelta on verhoiltu kuten varsinainen julkisivu.

Sisäseinät

- Tiiliseinissä rappaus ja/tai tasoitus ja maalaus, kosteissa tiloissa laatoitus. Varastotiloissa maalatut tiiliseinät.
- Betoniseinät ovat käsittelemättömiä. Varastotiloissa betoniseinät ovat maalatut.
- Kipsilevyseinissä (Gyproc) on ylitasoitus ja maalaus. Näyttelyhallin seinissä ei ole viimeistelyä.
- Ilmanvaihtokonehuoneen seinäpinnoissa on koko pinnan peittävä akustointilevyverho.

Sisäkatot

- Ravintolasalissa ja 1. kerroksen aulassa on alakatto tehty puurimoista, pintakäsittelynä on lakkkaus. Alakaton yläpuolelle, elementin alapintaan, on liimattu akustoivat kangaspintaiset levyt.

- Näyttelyhallin kattopintana on elementtien alapinta.
- Kylmän konevaraston katossa ja wc- ja keittiön varastotiloissa on kipsilevyverhous, joka on maalattu
- Ravintolan keittiön katto on alas laskettu pestävä katto, jossa listakannatus.
- Ilmanvaihtokonehuoneen kattopintana on koko pinnan peittävä akustointilevy verhous.

Lattiat

- Betonilattiat auloissa, näyttelyhallissa ja konevarastossa ovat hiottuja ja lakattuja.
- Puulattia on ravintolassa hiottua ja lakattua lehtikuusta
- Pääportaan askelmat ovat lakattua liimapuuta ja käsijohteet lakattua puuta.
- Keittiön ja siihen liittyvien aputilojen lattia on akryylibetonia.
- Tuulikaappien lattia on lämpökäsiteltyä puurimaa.

Kalustus ja varustus

Keittiö ja ravintola

- Keittiö on valmistuskeittiö
- Ravintolan tarjoilulinjasto ja sen taustakaluste ovat erikoisvalmisteisia kalusteita, varustuksiin kuuluvat mm. tuotehanat, lämmin- ja kylmäaltaat, viinikaapit jne.

Piha-alueet

- ks. liitteenä oleva piirustus Liite 2.
- Pysäköintialueet, näyttelykentät ja huoltopiha ovat tällä hetkellä ainoastaan sorapintaisia, alueiden reunat on rajattu graniittikiveyksellä

LUSTON LAAJENNUS VAIHE 2

MUSEOKIINTEISTÖJEN TILANNE, KUN LAAJENNUS ON VALMIS

Näyttelyhalli

Näyttelyhallissa suoritetaan seuraavat rakennustoimenpiteet

- Näyttelyhallin ja ravintolan väliaikainen väliseinä puretaan.
- Ravintolatilojen ja näyttelyhallin väliseinät rakennetaan. Väliseiniin tehdään suunnitelmien mukaiset ovet ja lasiosat.
- Näyttelyhallin ja monitoimitilojen välinen siirtoseinä rakennetaan
- Parven lasikaiteet ja niiden puiset tukirakenteet rakennetaan. Puuosien pinta on lakattuja lasit ovat ns. turvalaseja.
- Parvien lattiaelementit verhoillaan alapuolelta lakatuin vanerilevyin. Parvien lattiat tehdään lehtikuusilaudasta ja pinnaksi tulee lakkaus
- kattoon rakennetaan kertopuurimoista kaareva alakatto (kuten ravintolasalissa). Alakaton yläpuolelle liimataan kattoelementtien alapintaan akustoiset kangaspintaiset levyt.
- Pattereille ja eräille iv- kanaville rakennetaan suojat vakio alumiiniritoista mallia Alu-pro.
- Kaikki näkyviin jäävät seinäpinnat tasoitetaan ja maalataan.

- Parvelle johtavat portaat tehdään puurakenteisina erikoispiirustusten mukaisesti

Monitoimitilat ja yhdyskäytävä

- Monitoimitilaan rakennetaan alakatto kuultokäsittelyistä mäntyrimoista, eräät alakaton osat ovat maalattua kipsilevyä. Alakaton teon yhteydessä olemassa olevat valaisimet ja iv-elimet upotetaan paikoilleen
- Monitoimitilan ja uuden yhdyskäytävän välinen tiiliseinä rakennetaan. Tiiliseinä tasoitetaan ja maalataan. Tiiliseinään tehdään kaksi aukkoa ovia ja ikkunoita varten. Ikkunat ja ovet ovat puurakenteisia.
- Yhdyskäytävä liittää näyttelykierron vanhaan osaan. Ks. liite 2.

Sähkö

- Näyttelyhallin, monitoimitilan ja yhdyskäytävän sähköistys tehdään valmiiksi (alkuperäistä suunnitelmaa kevyempänä versiona).
- Turva- ja valvontajärjestelmät toteutetaan riisuttuna versiona, Kulunvalvonta ja rikosilmoitusjärjestelmä ovat nyt valmiina ja loput tehdään kun puuttuvat ovet ja tilat tulevat valmiiksi. Kamerajärjestelmä tehdään eri projektina myöhemmin.
- Piha-alueelta puuttuvat valaisimet rakennetaan

Lämmitys ja ilmanvaihto

- Näyttelyhalliin rakennetaan lämmityspatteriverkosto
- Ilmanvaihtokonehuoneeseen rakennetaan toinen ilmanvaihtokone ja järjestelmä otetaan kokonaisuudessaan käyttöön.

Sprinklerijärjestelmä

- Näyttelyhallin sprinklaus rakennetaan valmiiksi

Piha-alueet

Ks. liite 7

- Työnäytöskatoksen alue laatoitetaan betonilaatoin
- Työnäytöskentän ja sisääntulopihan graniitti "raidat" rakennetaan
- laajennuksen sokkelien reunuskiveys rakennetaan

Liitteet:

- Liite 1 Laajennus vaihe 1, huoneselitys
- Liite 2 Laajennus vaihe 1, pihakaavio
- Liite 3 Pohjakaavio, 1. kerros
- Liite 4 Pohjakaavio, 2. kerros
- Liite 5 Pohjakaavio, 3.kerros
- Liite 6 Julkisivut pohjoiseen ja etelään
- Liite 7 Vaihe 2, pihakaavio

Helsingissä 20.2.2007

Markku Oivo

09-2511020

markku.oivo@arklm.fi

Liite 4: Suomen Maatalousmuseo Saran kiinteistöselvitys

SUOMEN MAATALOUSHMUSEO SARAN KIINTEISTÖSELVITYS

27.2.2007

MUSEON PÄÄRAKENNUS

Rakennusvuosi 2005

Rakennusmateriaali teräsrunko, betoniseinäelementit, tiiliverhous, tiilikate

Laajuustiedot

- Nettoala 2152m²
- Hyötyala 1825m²

Tilakuvaus

- rakennus on pääasiassa yksikerroksinen
- toisessa kerroksessa sijaitsee porrasyhteyden varassa parvitaso, jossa on ainoastaan henkilökunnan aputiloja sekä konehuone

Ensimmäisen kahden vuoden aikana päärakennuksessa suoritettavat rakennustoimenpiteet

- keittiön koneistusta ja muuta varustelua muutettu.
- näyttelyhallin päädyn nosto-ovi vaihdettu.

Päärakennuksen omistaa Senaatti kiinteistöt

MUSEON KONEHALLI, ENSIMMÄINEN VAIHE

Yleistä

Ensimmäisessä rakennusvaiheessa 2007 konehalli on ulkopuolelta tehty kokonaan valmiiksi.

Rakennuksen sisällä näyttelyhalli ja monitoimitilat ovat kesken rakentamisen.

Materiaalit

Perustus

- anturat ja rakennekehien perustukset on teräsbetonisista anturaelementeistä
- perusmuurit on tehty teräsbetonisista sokkelielementeistä

Alapohja

- maanvarainen teräsbetoni

Rakennusrunko

- näyttelyhallin kantavat runkorakenteet on tehty puusta.

Sisäpinnat

- sisäseinät ja katto verhoiltu kipsilevyillä
- lattia maalattu teräsbetoni

Vesikatto

- vesikatto on muovipinnoitettua teräspeltiä.

Konehallin laajuustiedot

- kerrosala 1050 m²
- nettoala 991 m²
- tilavuus 5250 m³

Tilakuvaus

- halli on yksikerroksinen
- hallin itäpäässä sijaitsee kaksi väliseinillä erotettua monikäyttötilaa, kumpikin noin 90m²
- hallin keskiosaan rakennetaan yleisöwc:t

Konehallin omistaa Suomen maatalousmuseosäätiö

LAARIMÄEN VARASTOHALLIT 1 JA 2

Halli 1

- rakennusvuosi 1990.
- halli on puurakenteinen, ulkopuolelta teräsverhoiltu ja sisäpuolelta kipsilevyverhoiltu.
- hallin nettoala 900 m² ja tilavuus 5300 m³
- yksikerroksinen varastohalli jonka keskiosassa toimistotila sosiaalituloineen.
- hallin ja kiinteistön omistaa Suomen maatalousmuseosäätiö

Halli 2

- rakennusvuosi 1994
- halli on puurakenteinen, ulkopuolelta puuverhoiltu ja sisäpuolelta kipsilevyverhoiltu
- nettoala 1928 m², tilavuus 7715 m³.
- yksikerroksinen varastohalli
- hallin ja kiinteistön omistaa Suomen maatalousmuseosäätiö

RINTI – omakotitalo museoalueen osana

- rakennusvuosi 1955
- puurakenteinen lautaverhoiltu "rintamamiestalo", peltikatto
- nettoala 80 m²
- kolme huonetta, keittiö, kaksi eteistä, pukuhuone, pesuhuone ja sauna
- talon ja kiinteistön omistaa Suomen maatalousmuseosäätiö

Loimaalla 27.2.2007

Juha Hirvilammi

040 – 538 0292

juha.hirvilammi@sarka.fi

OPĒTUSMINISTERIŅĀ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

ISBN 978-952-485-456-6 (nid.)

978-952-485-457-3 (PDF)

ISSN 1458-8102